

Трибуна вільного
українського слова
на вільній
американській землі.

Адреса
Редакції і Адміністрації
"Svoboda", 81-83 Grand St.,
Jersey City 3, N. J.
Телеф.: BErgen 4-0237
Телеф. УНЧ: BErgen 4-1016

Софія Парфанович РОЗПЛИВАЄТЬСЯ БІЛА КАРТИНА

Я бачила: гори покриті снігом. Такі білі, чисті, — гладкі. Смереки на вершинах і на збочах. Усі білі від снігу й наморозі. Наші смереки, що заснули зимовим сном. Під білою покривкою. У повітрі мерехотять брилянтами сніжинок, що задержалися на хвилину, падаючи з неба.

Хата під лісом. Така мала, покрита соломом, з малим віконечком. Як баба, — окутана кожухом, притулюючись до білої перини. Тепло бабі, тихо бабі. Дрімас. Дивлюся й думаю: це Святий Вечір; не пора бабі спати.

З гори доріжка... Біла крута доріжка між горами. Нагадує картину, що її намалювала дружина мого приятеля і пісня під нею: Відси гора, Відси друга, А між ними гороньками Ясна зоря.

І дивлюся чи не запалюється. Ясна зоря. Але небо ще ясне від дня і снігу. Тільки світ наче у казці. Наче намальований, наче бачений колись.

Стою і дивлюся й чекаю: мабуть колядки швидко вийдуть з-поза гори. З зорею і будуть колядувати. Дивлюся на білу доріжку й питаю гір чи швидко колядки прийдуть.

Дивлюся на хату і думаю: може внесли вже дідуха і зараз засвітить ялинку...

Швидко садуть до вечері. Чи ж покличуть і мене в хату, мене, що стою на доріжці самотою мандруючи?

Смереки біжать під снігом і сніжинки грають веселим огнем.

О, щось порухнулося на доріжці. Щось біжить швидко-швидко і зникає за горою. Це коники біжать. Коники з санками!

Хто їде в гості святоверчирною порою? Хто їде до хати, що чекає під лісом?

Біжать, біжать коники! Здається, що чує спів дзвіночків. Скоро гості зайдуть у хату.

Там будень на вулицях, і рух авт та шум трансмісії. Але у мене — Святий Вечір. І я кажу вітрові: Добрий Вечір, Вітре, Святий Вечір, Вітре!

Він крутить пухляки сніговими віями, крутить по американських безсонних вулицях.

Але я тільки на хвилину задивлялася на мою картину на вікні. Я тільки так собі сказала до вітру: Добрий Вечір. Це тільки я. Воєна день за великими вікнами і є біг трансмісії і хаос машин. Немає ні коників, ні колядників.

Є будень обабіч великих вікон.

ХРИСТОС РОДИВСЯ!

Микола Шербак У СВЯТИЙ ВЕЧІР

Як я ждею їх, цих годин святкових,
В Господній Вечір — хвилю золота! —
Коли збиралась у широкім колі
Уся сім'я, привітна і проста;

Коли так ясно променили свіжі
У світлій хаті і в душі моїй;
Коли так щиро я дивився в візі
Майбутній долі, сповнений надії!...

Тоді, а Святий Вечір, як у Божім раї —
В своїй господі і в своїй турбі —
Не думав я, що є світи безкраї,
Що зтоє без рідних, зтоє шукає путі...

Не знав, не думав, що до сліз, до болю
Хтось мугитиме, хтось коротка літа,
Що десь комусь зима у сніжнім полі
Не тільки шлях, а й стежку заміта...

Тепер я знаю!... Доля хилить плечі,
Лукава доля — а вихорі дорі!...
Та віро, віро: знов у Святий Вечір
Переступлю сніг батьківський порі!

І знов збереться у широкім колі
Уся сім'я, привітна і проста!...
Як я ждею цих годин святкових
В Господній Вечір — хвилю золота!

СЛАВІТЕ ЙОГО!

"ГОЛОС АМЕРИКИ" ПЕРЕДАЄ В УКРАЇНУ РІЗДВЯНІ ПРИВІТАННЯ ВІД АМЕРИКАНСЬКИХ УКРАЇНЦІВ

ГОЛОВА У.Н.С. ДМИТРО ГАЛИЧИН ПОВТОРЮЄ ПРИВІТ "СВОБОДИ" З 1895 РОКУ

Нью Йорк. В народжув Різдвяний Святий вечір, старим стилем, урядовий "Голос Америки" передаватиме через свої радіоантени різдвяні привітання від американських українців для українського народу на Батьківщині. Голова Українського Народного Союзу, Дмитро Галичін, передає такий привіт:

"Традиційний привіт: Христос Родився — Славіте Його!" — пише Тобі, Український Народ, в так дзвілий і так близький нашому серцю рідній Україні, понад шістьдесят шість тисяч членів Українського Народного Союзу в Злучених Державах Америки в це рокове свято Народження Христа-Бога!

Ми знаємо, що це і в цьому році в повночеліві Кремлем Україні не буде різдвяно-святкової радості, що дзвони в старовинних городах українських не скликать вільний народ на довголітнє утримання, що не зарипить сніг під ногами сільських колядників, не засвітить батько восточної свічки і не засяде щасливо вільна українська сім'я до традиційної Святої Вечері з появою першої зірки на святвечірному небі боєхили. Ми знаємо, що після короткого просвітку справляють волі в справді вільній, пародоправній, ні від кого незалежній Самостійній, Соборній Українській Народній Республіці, створеній во-

ля українського народу в 1918-19-тих роках, український народ апаз жертвою ще страшнішого і ще жорстокішого, насильства комуністичної Москви.

В році 1895 часопис "Свобода", орган Українського Народного Союзу, цієї справжньої української заморської твердині, сьогодні найбільшої і найстаршої української організації у вільному світі, передає Тобі, Український Народ, з негової Різдва Христового, такий привіт: "Славіте Його!" — пише Тобі, Український Народ, в так дзвілий і так близький нашому серцю рідній Україні, понад шістьдесят шість тисяч членів Українського Народного Союзу в Злучених Державах Америки в це рокове свято Народження Христа-Бога!

Ми знаємо, що це і в цьому році в повночеліві Кремлем Україні не буде різдвяно-святкової радості, що дзвони в старовинних городах українських не скликать вільний народ на довголітнє утримання, що не зарипить сніг під ногами сільських колядників, не засвітить батько восточної свічки і не засяде щасливо вільна українська сім'я до традиційної Святої Вечері з появою першої зірки на святвечірному небі боєхили. Ми знаємо, що після короткого просвітку справляють волі в справді вільній, пародоправній, ні від кого незалежній Самостійній, Соборній Українській Народній Республіці, створеній во-

Пантелеймон Ковалів ВІН ПЕРЕМІГ СВІТ

Він переміг світ, але не матеріальною зброєю, не силою війська, а величчю Духа, силою Божественного Слова. Він народився не в царських палацах, а в віфлємських яслах. Сама подія народження Христа потрясла світ, вишучи світові про щось надзвичайне, величне, могутнє.

Син Божий прийшов на землю в образі людини, — кволої тілом, але сильною Духом, і цим засвідчив перемогу над світом. Зматеріалізоване царство Кесаря поступилося перед силою царства Духа, царства Божого. Він переміг світ! Переміг його духовно, обнови його благодаттю Святого Духа. Він приніс світові ту найвищу духовну радість, той мир і спокій, що про нього вищує світові ангельська пісня "Слава на небі Богові, а на землі мир".

Він абсолютний для всіх. До всіх однаковий, без різниці станів і рас. Він звертається й кличе до Себе: "Прийдіть до Мене всі стружені і обтяжені, і Я упокою вас." В цих словах заховується саме та висока месіянська ідея, що її здійсненням задовго до народження Христа вишували пророки. І тепер настав час її здійснення. Народився Христос, довгожданий Месія, Спаситель світу. Це спасіння людина може знайти тільки в царстві Божім, що саме до нього закликає Христос словами: "Прийдіть до Мене..."

Христос приніс цілу науку про людину та її призначення. Він учив про людину як про образ Божий і його подобу, і про її дивні здібності, і про її величчю і гідність людини, як вільної духовної істоти. Людина не раб природної необхідності. Вона має свободу волі, чого не має тваринний світ. Свобода волеї, чого не має тваринний світ, це абсолютний Духом, — це не природний зв'язок, а духовний. Отож, будучи, з одного боку, природною, а з другого — духовною істотою, людина перебуває в трагічному стані: не будучи через свої духовні основи підлеглою природі, людина разом з тим часто стоїть під небезпечною природою, людина перебуває в трагічному стані: не будучи через свої духовні основи підлеглою природі, людина разом з тим часто стоїть під небезпечною природою, людина перебуває в трагічному стані: не будучи через свої духовні основи підлеглою природі, людина разом з тим часто стоїть під небезпечною природою...

Світ створений! Дунають тривожні заклинки: за підняття людського духа, за визволення людської особи! Перед нами з усією глибиною змісту варіант слова Спасителя: "Пізнайте істину, і Істина вас півзволить." Ці слова ніколи не можуть втратити свого значення. Саме тепер в найбільшій мірі ці слова нашого Спасителя з нашим дороговказом серед небезпечної технізації світу і знищення людської особи.

Нині образ народженого Сина Божого в Його людській скромності і Божественній величчю стоїть перед нами. Переможною силою Духа Він кличе нас до Себе, тими ж немиручими словами: "Прийдіть до Мене..." І ми йдемо до Нього, як до криниці живої води, сповнені духовної спраги. Ми йдемо до Нього і славімо техніку. Цю владу техніки Його, бо він переміг світ!

СТРАЙК У СТАЛЕВАРНІХ ВІДКЛАДЕНО НА 45 ДНІВ

Атлантик Сіті, Н. Дж., 3. січня. — У відповідь на залик президента Трумана, щоб робітники в сталеварнях залишилися на своїх місцях, юнія сталеварних робітників погоджується дати урядові і підприємцям 45 днів часу для обговорення контракту та вирішення інших спірних справ. Відповідна ухвала юнії буде проголошена на надзвичайній конвенції, яка починається в п'ятницю 4. січня.

Конференція з Черчилем — в суботу

Вашингтон. — Президент Труман висловив своє обурення з приводу погіршення поголосок, наче б прем'єр Великобританії Вінстон Черчилль чекав, хілод прийняття у Вашингтоні. Навпаки, заявив Труман на пресовій конференції, уряд приймає британського прем'єра дуже радо і коли він приїде до столиці в суботу.

Генеральн. Прокурор готовий піти у відставку

Вашингтон. — Серед віршальних кіл говорять відкрито, що генеральний прокурор Гаверт МакГрет мас незабаром залишити своє становище в кабінеті президента Трумана, — а президент не заперечив цього на пресовій конференції. На місце Мак Грета мав би прийти Джостин Миллер, колишній суддя в дисктрикті апеляційним суді Злучених Держав

НА ЕКРАНІ ПОДІЯ

Побудовано низку нових аеропортів та перебудовано існуючі, пристосовуючи їх для вжитку турбо-літаків. Рівночасно сильно поживається комуністична пропаганда в Індонезії та збільшування і підкріплення сил. Положення погіршується з визнанням французьким фактом, що вони тепершніми своїми силами можуть тільки вдержати існуюче положення, але кожна інтервенція зсередини могла б швидко ці сили перемогти та перерізати долю країни. Це нове загрозливе положення буде одним з предметів недалеких нарад президента Трумана з британським прем'єром Черчилем.

Сподіються, що оба ці керівники міжнародної політики постановлять форми спільної акції західних держав на випадок, якщо ця передбачувана загроза в Індонезії мала здійснитися. Рівночасно повідомляється, що:

— Національно-китайський прем'єр Чян Кай-ші знову повторив свою готовність вислати національно-китайські війська до боротьби проти комуністів в Кореї, якщо б альянське командування на це погодилось.

— Прем'єр Черчил на кораблі "Квін Мері" в дорозі до Злучених Держав заявив, що він намагатиметься насамперед дістати американську згоду на реорганізацію "машинерії" Атлантичного Пакту для його справного ділення, та що його розмови у Вашингтоні матимуть більше "інтимно-неформальний характер".

— Польща повідомила іранський уряд прем'єра Моссадеха, що вона готова купити в заміну за інші продукти 500,000 тонн іранської нафти. Після Чехословаччини, це вже друга комуністична країна, що намагається робити нафтовий інтерес з Іраном.

— Комуністична східнонімецька виборча комісія заявила свою готовність до звільнення з хідно-німецької комісії перевірки можливості вільних виборів в підсоветській Східній Німеччині, але вона дальше протриває такий перевірку з боку Об'єднаних Націй.

СОВЕТИ ПРОПОНУЮТЬ ІНТЕРВЕНЦІЮ РАДИ БЕЗПЕКИ В ПЕРЕГОВОРАХ В КОРЕЇ

Париж. Сопетський представник в Генеральній Асамблеї Об'єднаних Націй, міністер закордонних справ Андрей Вишинський, запропонував вчора в Політичному Комітеті, щоб Генеральна Асамблея звернулася до Ради Безпеки та рекомендувала їй окремі наради в справі міжнародного політичного відпущення, ставляючи на перше місце в порядку наради "заходи для допомоги довести до успішного завершення переговорів, які відбуваються в Кореї в справі припинення воєнних дій". Вишинський в своїй майже тригодинній промові в цій справі обвинувачував рівночасно Злучені Держави, що вони перевозять національно-китайські війська з Формози до Сямі і в Північну Бурму, пригрозивши, що "напад" на Китай. В альянських колах негайно звернули увагу, що пропозиція Вишинського мас на меті перенести ці переговори до Ради Безпеки, де Совети мають право спротиву, а об'єднання відносно перевозу національно-китайських військ вважається недозволяним заповненням нової комуністичної агресії власне на Сямі, Бурму або Індонезію.

ВЕСЕЛИХ СВЯТ І ЩАСЛИВОГО НОВОГО РОКУ
СВОЇМ ЧЛЕНАМ І ПРИХИЛЬНИКАМ
ТА
ВСЬОМУ УКРАЇНСЬКОМУ ГРОМАДИНСТВУ
БАЖАЄ
УКРАЇНСЬКИЙ НАРОДНИЙ СОЮЗ

БАГАТО РАДОСТІ З НАГОДИ РІЗДВЯНИХ СВЯТ
ТА БАГАТО УСПІХІВ У НОВОМУ РОЦІ
СВОЇМ СПІВРОБІТНИКАМ, ДОПИСУВАЧАМ,
ПРИЯТЕЛЯМ, ЧИТАЧАМ ТА ВСІМ УКРАЇНЦЯМ
БАЖАЄ
РЕДАКЦІЯ І АДМІНІСТРАЦІЯ "СВОБОДИ"

СВОБОДА

UKRAINSKYI SHODENNIK UKRAINIAN DAILY

FOUNDED 1893

Ukrainian newspaper published daily except Sundays, and holidays by the Ukrainian National Association, Inc. at 81-83 Grand Street, Jersey City 3, N. J.

Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N. J. on March 30, 1911 under the Act of March 8, 1879.

Accepted for mailing at special rate of postage provided for Section 1130 of Act of October 3, 1917 authorized July 31, 1948.

ЦЕПЕДІЛАТА:		SUBSCRIPTION RATES:	
da rok	\$10.00	One year	\$10.00
da rok	\$5.25	Six months	\$5.25
da rok	\$2.75	Three months	\$2.75
В Джерсі Сіті і закордоном:		Foreign and Jersey City Rates:	
da rok	\$12.00	One year	\$12.00
da rok	\$6.50	Six months	\$6.50
da rok	\$3.50	Three months	\$3.50

За кожну зміну адреси платиться 10 центів.

За оголошення редакція не відповідає.

Адреса: "СВОБОДА," P. O. Box 346, JERSEY CITY 3, N. J.

ДУХ РІЗДВА

Минуло вже понад 1950 років від народження Божого Дитяти у Вифлєсмі. Такий це довгий час, але виглядає, що і його замало, щоб людство навчилося по-божому жити. Так воно є, на жаль, навіть у християнських країнах і серед християнських народів. Так є навіть і в цій благословенній країні, в якій віра в Бога положена в основу правопорядку. Тому не диво, що з нагоди латинського Різдва було тут і цього року багато мови про конечну потребу глибшого зрозуміння того, в чому повинен проявлятися радісний, рідзвяний дух та чому в цій країні добробуту і свободи не можна забувати про такі країни і народи, де нема ніякої свободи, зокрема й релігійної, та де панують нужда, сум і жак.

Дораджуючи святкувати Різдво по-християнськи, в церковних проповідях перед самим Різдвам засуджували "святкування" по барах, ресторанах і барах у сам Святий-Вечір (як це вийшло вже у звичай) і привітали цей звичай до поганства. Також пригадували, що подарунки, які заважають людям клопотів бодай який місяць до Різдва, є тільки додаток до свята. Повне розуміння цього звичаю виявляє тільки той, хто обдаровує також і найбідніших і найнещасливіших. Винятком можуть бути хіба діти, бо радість, якої вони зазнають на Різдво, залишається для них щасливим спогадом на все життя, як і уся містерія народження Богочоловіка, з колядами, рідзвяними звичаями і т. п.

Нема Різдва у того, хто не має глибокої віри в Христа. Нема Різдва і тоді, коли ми не звертаємо своїми молитвами і добрими ділами до Бога, коли нема в нас віри в Його правду і перемогу. Коли цього нема, не можуть нам милінові армії, ні навіть атомові бомби. Тільки така сила, яку освічує Вифлєсміська ясна зірка, може спалити криваву зірку, червоним світлом якої облягав Кремль. Цю правду, яку Різдво Христове нам пригадує, ми самі мусимо собі завоювати, якщо хочемо християнської перемоги, а Церква створена на те, щоб допомогти нам цю правду пізнати.

Про ці речі говорять тепер не тільки по церквах, пишуть про це і в газетах. Видно, що є велика і конечна потреба про них говорити.

Серйозність сучасної доби, такої загрозливої теж і для християнства, заставила ньюйорського кардинала Спелмана відмовитися від святкових відправ у своїй чудовій катедрі, а також і від святкових привітів та гостин, а вибратися до Кореї, щоб бути із воєнками, які по-геройськи спинають поширення царства Ірода. В героїстичні тих воєнок, в їхніх терпіннях та смерті за те, щоб перемогла справедливість у світі та щоб усі люди і на всій землі могли жити в щасті, мирі й свободі, кардинал Спелман добачує — справжнє розуміння Різдва. Гинуть ці воєнки, говорять кардинал, у „варварській війні", борючись з „ворогом усього людства", а за перемогу високих ідеалів американської нації. Це послання кардинала Спелмана закінчується заклик до повороту до Бога, бо „іншого шляху для миру немає ні для кого включно з могутніми націями світу".

Коли з таким словом звертаються на Різдво до вільного, багатого і сильного американського народу та коли і йому нагадують, що в героїстичній його снів проявляється справжній дух Різдва Христового, то що тоді прийшлося б сказати, як думати про наш нарід, що вже понад 30 років у постійній, героїстичній боротьбі за ті самі ідеї, за які борються і гинуть американський воєк у Кореї. Та не тільки американський, бо навіть і там борються і гинуть також і український воєк з вірою в перемогу Христової правди також і на українській землі.

СВІТЛО В ТЕМРЯВІ

Вступаючи в новий рік, насувається питання: чи ми справді живемо в „незвичайних", „переломових" часах, як це часто при всіх нагодах і без нагод заявляють всі, від державних мужів починаючи, а на звичайних громадянах кінчаючи? Чи довгий і гіркий досвід історії перемін людську ментальність і чи атомова доба збільшила людську відповідальність?

На ці запити намагається відповісти відомий американський публіцист Девід Лоренс в новорічному „Ю. С. Нюз енд Ворлд Репорт" та приходить до висновку, що змінилася обставина, змінилася сцена, але люди і народи залишилися такі самі, з усіма своїми пристрастями і конфліктами. Для ілюстрації цього твердження можна б навести багато прикладів:

Майже дві тисячі років — в р. 51 перед Христом — Цезарь завойовував Галію, сьогоднішню Францію, в семилітній війні та бізнесішно намагався зробити найздешн на Британію. П'ятсот років тому, 1451-го, народився Колумб, а інші європейські відкривачі вже були почали пошукування за новими землями, що й започаткувало нову серію кривавих конфліктів за владу. Чотириста років тому, в р. 1551, єспанський король Карло I, основник Габсбургської династії, почав останню із своїх воєн проти королів Франції, а ціла Європа, зокрема Німеччина, була в судорогах 30-літньої війни. І так можна називати тисячолітні, столітні чи навіть десятилітні періоди і завжди натрапляти

на більш чи менші конфлікти між людьми і народами, на постійні війни і завоювання. Змінюються часи і обставини, приходять теж нові люди, але завжди залишається та сама людська природа і ті самі людські пристрасті.

В чому лежить корінь тих постійних конфліктів і невже ж вони мусять бути? Невже ж темрява тих конфліктів вічна? Різдво Христове є без сумніву світлом в цій темряві. „Слава на висоті Богу і на землі мир людям, доброї волі". Значить, конфлікти не є вічні і мир можливий, якщо буде добра воля між людьми. Лихо в тому, що цій доброї волі не немає, що люди це не прийняли найвищої і найпростішої християнської філософії, хоча так часто на неї покладаються. Жити самому і дозволити іншим жити — це суть тої філософії, в якій не було б місця на панів і невольників, бо були б „тільки люди на землі".

Чорні хмари можливого конфлікту та нової руйни і смерті сьогодні більше, ніж будь-коли затемнили світ. Але й ясніше світло надії прорізає їх в нових часах, в обставинах фантастичних можливостей порозуміння між людьми на просторі цілої нашої планети. Тепершня стадія „технологічної війни" — це основна суть політики, головною метою якої є здобути людські душі для тої філософії, що голосить славу Богові на висоті та мир на землі для людей доброї волі. Остання війна буде та, в якій ця філософія переможе. Тоді не буде темряви нових конфліктів, тільки світло тривкого і справедливого миру для всіх.

Іван Кедрин.

УКРАЇНСЬКИЙ ПЕР ГІНТ

Трагічно-романтичний герой чудової віршованої драми-епоси найбільшого творця Скандинавії одного з найбільших духовних творців всього людства — Геріка Ібсена — спонукав недавно одного з чільних сучасних українських діячів-мислителів перевести у прилюдному докладі порівняння між тією постаттю норвезької фіордів та постаттю чорної української землі. — не літературними творами й їхніми героями, а живими людьми українського народу. Це було глибоке, оригінальне порівняння, яке засадувало своєю несподіванкою і — здавалось би — парадоксальністю — бо які спільні риси може мати душа селянина, споконвіку прив'язаного до землі, як своєї кормительки, й душа моряцького люду у гірській країні, порепаній глибокими вітрами океану? Україна і Норвегія — як і інші, різні умови природи, яка інша суспільна структура, яка інша політична й культурна історія народів, — ті найголовніші чинники, що складаються на творення духовної нації! Пер Гінт — це ж філософ-проблематик, що все своє життя „перифілософує", все своє життя зводить на ніщо й марнотратить, ганяючись за нехочими романтичними приправами, і в отой крутіж напів хворих ідей втягас

своїх найрідніших та загибів їх. Пер Гінт — це ж найближчий духовний „своєк" життєво-проблематика Гамлета, гістерика-мудреця, що шарпає нерви собі й усьому своєму оточенню вічними сумнівами. Є в літературі більше таких типів — і Фавст, що з розпучу над нез'ясуванням в його неспокійній душі проблемами буття кидається в обійми Сатани, що обіцяє забути, — с і прототип філософських романтиків Дон Кіхот, що борється з вітраками, як уявними ворогами, що заступають йому дорогу. Що спільне може мати дух країни Марка Вовчка й Шевченка з духом країни, що видала Ібсена, Шекспіра, і те чи Сервантеса, країни, що народили і великих філософів і великих романтиків та зміли поєднати ці два сати думання і відчуження у непересвершених досі літературних типах?

Але д-р Микола Шлемкевич не захоплюється порівняннями тільки тому, що їх можна гарно вбрати у ту оригінальну поетичну форму, що прикметна його стилеві навіть у докладах на таку найповнішу тему, як духовність українського народу. Чому ж український Пер Гінт? Або у виразнішій формі — чому Пер Гінт може бути також український? Названий вгорі український діяч-доклад-

чик, що зважився на таке сміливе порівняння, кинув ім'я Пер Гінта як символ. Ми підкопосмо думку і її розвиваємо. І відповідно на поставлене питання: Во норвезького Пер Гінта й українського Гріци лучить та сама лір-романтична нотка, бо оба вони керуються настроями, а не розумом, бо між їхніми настроями і химерами дуже тонька стінка, бо патос одного і другого це зміст їхнього життя, а не дискусійна форма, бо це патос людини, що має вічно голову у хмарах та забуває про землю, що по ній ступають ноги, на чому по цьому світі. Лірика, романтика, розгубленість, закоханість у сентиментальний пісню і в народних переказах, повних фантазії і краси, але далекої від потреб будня, хаотичність, що може і приналежувати своєму полетом, своїм розмахом, але й відштовхує відсутністю змісту для практики, для реалізму, для сірої і невдячної роботи на цьому сірому і невдячному поганому світі. Нема рівності, нема рівноваги, нема тієї вірності і торі спокою, що характеристичні для світа антики.

Чи правильна така характеристика української духовності? Коли сентиментальний Гріци з популярної мелодрами мас символізувати українську духовність, то, очевидно, краще вже вибрати Пер Гінта з його широчинною, його нежиттєвим патосом, із котрого б'є така життерадість, з його ліризмом, що проте не є плаксивістю. Вже краще брати Пер Гінта як пра-взір, бо сам Пер Гінт, як і Гамлет і Фавст і Дон Кіхот — це проблема, це велика, складна особовість, що ген-ген переростає особовість героя української побутовщини. Але ж чи справді Пер Гінт може символізувати українську духовність? Адже він не символізує навіть норвезької духовності, що зображена тим самим Ібсеном у цілому ряді могутніх постатей, інших героїв інших його драм, сильних характерів, ризикантів, борців за принципи, чоловіків і жінок, що й гинуть, буває, розчавлені життєвими проблемами, що їх не в силі розв'язати, але борються за це розв'язку. І Пер Гінт це теж не тільки негативна постать, як бач сатири на національного поета, який не хоче, щоб його нарід був народом Пер Гінта. Ні, це ж постать і засуджувана і водночас ідеалізована і тому геніальний Гріг підкреслив музикою до цієї поєми-драми чар її романтичної анаї.

Ані норвезький, ані тим паче український нарід не складається із Пер Гінта. І мелодраматичні Гріци стають у нас вже радше музейними експонатами. В українському громадсько-політичному житті покус-тус це настроєвість, це правда. В українській дійсності покус-тус це захоплення фразою і закоханість в образках, що їх виплекала уява та піднесла інколи до висот канона. Але чи це така вдача народу? Чи може хибити одного-двох поколінь, які не всіля гадолужити те, що затрилося в зармувалася підчас сторіч неволи, коли не стало і рідної освіченої провідної верстви і загубилася політична думка і самі люди перестали знати, хто вони і чії діти, і коли весь суспільний-ий поділ опростачився до по-

В. Качмар.

ДИНАМІЧНА СИЛА НАЦІОНАЛІЗМУ

1. грудня ц. р. на міжнародньому форумі молоді часопис „Дейлі Мірор", що появляється у 4 мільйоновому накладі в Нью Йорку, б. президент ЗДА Г. Гувер, республіканець, сказав між іншими: „Націоналізм поневоленіх Совстами націй поза залізною заслоною — це чинник, що єдиний кінець-кінцем врятує їх від комуністичної тиранії Кремлю. Націоналізм — це могутня і поступова сила". Ці слова кол. президента ЗДА імені під сучасну пору політичного напруження між Заходом і Сходом, мають неабияке питома значення і політично-ідеологічну вагу. Бо світ неначе погруз у намулі кризи моралі. У політиці запанувала засада, що не сила в правді, а навпаки, правда в силі. Атлантийська Хартія у моральному значенні застрягла на міліні. П'є великі та шляхетні принципи розміняно на дрібняки. Адже ж істотні проблеми Атлантийської Хартії, як: право на волю і самовизначення усіх народів у своїх незалежних, етнографічних державах! Хартія, чітко з'ясував ставлення Заходу до будь-якого тоталітаризму, рабства праці, проти насилля над совістю люди-

ділу на дві верстви — хлопа і попа! Здається нам, що закоханість козацької доби широкими шаравами і шліками на шапках, як назвержніми позначками національності, безповоротно минулася. Здається нам, що коли ще ждуть український нарід й українську землю революції, то вони будуть випрані з отого театрального-романтичного патосу, притаманного деяким сторінкам революції 1917-21 рр. Це щонайменше дискусійне питання, чи вини за примітивізм, що ним грішили українське громадсько-політичне життя недавнього минулого, чи бодай деякі його сторінки, які ще нині пригнічують нас? Чи вини за них несе вдача українського Пер Гінта, чи просто брак численних освічених генерацій, що йшли б одна за одною, без перерви, без залишування гір і звукування освічених генерацій кількістю та якістю. Бо скільки ми їх виховали за останніх 300 років? І відкопи ми їх почали виховувати без упину? Чи українська вдача завинила, що наше й моделе покоління відірвалося від реалізму, чи може тому, що така була українська реальна дійсність, — вона відбилася на нашій вдачі? Бож духовність народу — це сума впливів. Впливи змінюються і духовність змінюється. Чи можна твердити, що між Карпатами і Кавказом живуть нині люди з тією самою духовною структурою, що тому 300 років? Мабуть так ні. Твердити, свідомість, практичніші і хитріші. Є і Пер Гінти, є і Гріци, але менше їх. Коли б їх цілком не стало, було б зле, бо що варта людина і що вартий нарід без дрібки нахилу до романтики? Але якщо навіть Пер Гінт був колись символ української духовності, то ним уже не є.

ни, та її свободи віри. А на ділі? Це факт, що імені Черчиль і Рузвельт, створивши в Ялті основні фундаменти Атлантийської Хартії, бо віддали червоному демону злоби й нищення — Москві на поталу більше народів, ніж їх визволено з гітлерівської неволи, спричинили сучасну моральну кризу в світі!

Приміноне засаду — в політиці, — що торгувати можна й з канібалом, — а це мститься дошкульно не на канібалові — Москві, а на Заході. Вже по першій світовій війні проторговано свободу України, Грузії, Білорусії, Дону, Туркестану. Після другої світової війни знову ж проторговано: Польщу, Сербію, Хорватію, Словенію, Албанію, Болгарію, Румунію, Мадяричину, Чехію, Словавчину, Прибалтику та азійські народи. У першому випадку по-смих над кличами президента Вільсона, а в другому глум з принципів Атлантийської Хартії. Це справді неабиякий глум. Однак глум не тільки у відношенні до поневоленіх. Адже ж отой Захід безкритично вірив, що комуністична Москва еволюціонує в бік західної демократії. А втім, ота Москва за допомогою п'ятих колон порушує не відніні суверенність кожної вільної ще країни, в тому й ЗДА та Англії! А захід мовчить! Адже ж отой канібал приймає участь в О. Н. І! Хіба ми українці можемо дивуватися, що досі на форумі О. Н. не пролунав вільний голос протесту навіть проти трагічного знищення Української Церкви? Адже це несамолюбний парадокс що отой п'ятиколонний московський червоточить організм Заходу знутри, хоче убити демократію тих країн іхніми тами руками, бо ж на Заході існують компартії легальні, хоч це відомо, що вони є агентурою Москви. Отакі то наслідки миру на насиллі! Дня 10 лютого 1947 р. у годинниковій зній Паризу підписано мирний договір між альянтами й т. зв. б. сателітами Німеччини. Це був день жалоби. Чому? Бо всі сигнатарі — б. сателіти Німеччини гістиче відчували меч Атілі — Сталіна над Європою. Тому то італійські старшини скидали з своїх грудей військові відзначення, що їх одержали від альянтів у війні з Німеччиною. Значить мировий договір став днем жалоби, а не радості, бо він був очевидячки несправедливий.

Це помітний незабаром ті ж самі державні мужі Заходу. Черчиль виголосив промову у Фултоні, ЗДА в якій сказав: „Від Кенігсбергу до Трієсту повинна залізні заслона. Цю засону нею на схід дійся ніхто не знає. Одне певне, що там кустється зброя, щоб поневолювати решту вільного світа". А вже 12 березня 1947 р., през. Труман проголосив свою доктрину в обороні свободи народів. Дослідно він сказав: „Я гадаю, що ми мусимо помагати народам влаштувати свою долю згідно з їхнім способом життя". Це відноситься тоді до Туреччини й Греції. Рік пізніше 17. III. 1948 р., през. Труман знову станув у Конгресі й сказав: „Я прийшов сюди, щоб представити вам грізний стан у Європі, який порушує безпеку ЗДА. Мусимо прийняти певні рішення". Ці рішення це Північно-Атлантичний Пакт!

Ідеться про остаточну розправу за бути — чи не бути з'ятові. Один проти одного стоять Москва — символ насилля і брехні, та Захід символ християнської правди та правопорядку. У причинному зв'язку якого аспекту треба шукати теж причин намагання Труманом ген. Кларка амбасадором при Апостольській Столиці. Ген. (Закінчення на стор. 7.)

М. М.

ЧОТИРИ РІЗДВА

3)

Маринка навіть не знала, чи тишиться цими дарунками, бо відразу відчула, що на неї накладаються певні обов'язки і відповідальність, а тут ще Горпина досить голосно і виразно „бурмотіла" коло печі, що в таке свято якийсь нехрищений „кіресь" наніс такої „погани" до хати. Не знала, що робити і що казати, коли на дворі почувилася дзвінка, двері з сіней відчинилися і в пекарню з густими хвилями білого морозного повітря ввірвався молодий, бєселий дядько Степан. Ще був окуваний всіма кожухами і баранинами, що смушкова шапка, натиснена на саме чоло, була вже вкрита інесм і „байже" примерзла до густих срів, а чорні „запорозки" вуса рєі оледеніли і стирчали, як у у хрищеної мамі-Ганнусі на моржа, але очі сяйлились, і стільки в них було тепла, ласливості, що Маринка вже знала, що всім її турботам і печалям кі-

ми золотими горішками, а дядько ще й зорю зліпив і, зробивши з стола і стільців „п'ямід" почепив її на самий вершечок, а під ялинку „сміючись" поставив кошик, вистелений старим кожухом, де згорнувшись спав ведмедик. Знову в ідальні на столі були кутя і узвар, і шупак, і яблука з горішками, і калачі з свічкою, і знов хвиля спокою і радості охопили мале ество Маринки і, стиснувши дядькову руку, вона дивно заспівала: „Небо і земля нігні торжествують". А на небі догорає червоний захід, обіцяючи ще більший мороз і вітер, на сході ж небо вже було синє і там мерехтіли перші зірки, такі великі і блискучі тут в морозні ночі, та щоб це побачити треба було вийти з хати, бо шибки так знову замерзли, що вже нічого не було видно. Впевнившись, що зорі вже є на небі, Маринка радісно вбігла до хати, де застала свого суворого батька, який розповідав, мамі і дядькові, що в селі майже голод, багато переселенців недоїдають, а дехто й голодує, і що він запросив дітей найбідніших і найближчих сусідів (тих, що мали яке-такє взуття одержу) до себе на святу вечерю. І сумно було Маринці,

жаль голодних, і тишилася вона, що зараз прийдуть діти трохи сміливіші стали і нарешті вдадоса посадити їх за стіл. Ще довго потім старі задухалися і хвалили, як ці бідні селянські діти гарно заховувалися, поважно, потрошку (хоч і голодні) всього їли, ні накришили, ні розлили, кланялися і дякували, ніби в „дایблагородніших" школах їх чомусь вчили. Коли вже кінчили вечеряти, то батько почав свою улюблену коляду: „Ой, видить Бог, видить Творець, що мир погібав", дідвачка гарно підхопила, „во-звістили в Назареті" і колядки здвєрили одна за другою, одна від другої краща, бо діти були з різних кінців України: з Київщини, Полтавщини, Херсонщини, Поділля, і кожне хотіло проспівають свою улюблену коляду. Дядько Степан почав питати, чи хто з дітей знає співа-ти „Роздество Твоє", та довідавшись, що всі старшенькі діти співають, „дав тон", і ідальна наповнилася співом гарних чистих дитячих голосів. Виявилось, що у Параски і Катрі прекрасні сопрано, а в Улянки

з Марком альти, сильні, оксана, що зараз прийдуть діти трохи сміливіші стали і нарешті вдадоса посадити їх за стіл. Ще довго потім старі задухалися і хвалили, як ці бідні селянські діти гарно заховувалися, поважно, потрошку (хоч і голодні) всього їли, ні накришили, ні розлили, кланялися і дякували, ніби в „дайблагородніших" школах їх чомусь вчили. Коли вже кінчили вечеряти, то батько почав свою улюблену коляду: „Ой, видить Бог, видить Творець, що мир погібав", дідвачка гарно підхопила, „во-звістили в Назареті" і колядки здвєрили одна за другою, одна від другої краща, бо діти були з різних кінців України: з Київщини, Полтавщини, Херсонщини, Поділля, і кожне хотіло проспівають свою улюблену коляду. Дядько Степан почав питати, чи хто з дітей знає співа-ти „Роздество Твоє", та довідавшись, що всі старшенькі діти співають, „дав тон", і ідальна наповнилася співом гарних чистих дитячих голосів. Виявилось, що у Параски і Катрі прекрасні сопрано, а в Улянки

різні гри з дітьми, жартували з ними, смішили, боролися, тікав від них, аж довгі поли сурдугу розвішали за ним, а діти реготали, гналися, хапали за поли, намагалися повалити, перемогти. Трусливася підлога, гойдалася червоні яблука й золоті горішки, рябеньке кошеня вже завабилося досягати спідні лапками і собі гратися, і навіть ведмедик в кошикові відкривав свої малі круглі блискучі очка і пильно дивився на все, що діялось, таке дивне і незрозуміле, незвичайне. Може б діти ще доводилися, та вже батьки стали приходити, щоб забрати їх додому і лягати спати, бо в 12-й годині треба буде до церкви вставати. Маринка обов'язково хотіла теж піти до церкви, але їй заборонили, бо мороз ще лютиший став, навіть витривалі круки і ворони падали замерзлі з дерев, а на небі стояв північний сполох, освілюючи дивним світлом півнеба і з м е н ш у ч и діамантовий блиск зірок. Стомлена, впала на ліжечко Маринка, очі злипались, але тривожна думка: „а чи пайде її в цім Ведмеджім Св. Отець Миколай і чи покладає під подушку дарунков?" так неспокоїла її, що примусила її знову встати, щиро „на коли-

нах" помолитися Святую, а тоді вже заспокоєна заснула. Прокинулася від звуку великого дзвона та скрипу чобіт по снігу, що в морозній тиші далеко розносилось, і перше всього підсунула руку під подушку, а там лежало щось велике й тверде. Скоро схопилася, і при світлі лампадки стала розгортати та розглядати дарунков, силкуючись, прочитати напис, нарешті — о, радість! — прочитала: „КАЗКИ". Б. Грінченко.

(Продовження буде)

Дам'ян Горнякєвич.

АПОСТОЛ ЛЮБОВИ

На декілька літ перед другою світовою війною львівська радіовисланиця передавала зв'язки з нагоди українських свят Різдва й Великодня. Богослуження з Успенської церкви у Львові. Співав тоді один із найкращих львівських хорів, а проповідь виголошував спеціально для радіо сам Митрополит Андрей. Яке велике враження робили ці Богослуження, а зокрема глибокі своїм змістом слова патріарха нашої Церкви на українців, що жили по глухих закутках, а то й поза межами Галицької землі! Пам'ятаю такий випадок. Химерна доля кинула мене враз із мого родиною до Сидльця, цілком спольщеної столиці нашого могострального Підляшся. Саме напередодні свят зустрінув я на вулиці дві бідні жінки з Яворіщини, які вибралися аж у току далеку дорогу, щоб продавати дерев'яні вироби. У розмові з ними згадав я теж про свята й спитав їх, чи вони не схотіли би прийняти в перший день Різдва послухати в радіо Богослуження зі Львова, а перш усього проповіді Митрополита. Вони радо прийняли мою пропозицію й в озвучений час прийшли. Залучив звучний голос о. Горнякєвича, відповів йому прегарний хор. В святочному настрої слухали ми всі, особливо наші яворіські гості — різдвяної відправи. Далі свангелію, а за ним почули ми низький голос Митрополита. Обидві жінки в плач, а й нам привням стали слізи в очах...

І саме сьогодні, коли ми почувася несподівано мандричний серед снігової замітлі, що в темряві шукають за промінням ком світла, коли тужливо оглядаємося за великими людьми, які своїм світлим приміром були б для нас провідниками, поривали б нас за собою, — чомусь думка лине на святочну юрську гору до Львова, пригадуються ті щасливі часи, коли на владичому престолі княжив Він, справжній апостол любови. Коли до нього йшли всі: католики й православні, дорослі й діти, заможні й бідаки, а він мав для кожного добре батьківське слово. Про такі видивини розказував чи не найкраще Василь Стефаник: „Я кілька разів приїду до Львова, то наперед іду до Митрополита Шептицького. Мені нагадуються ті часи, коли ще моя мама брала мене за руку й провадила на приходство. Як так добре чуюся, коли вийду перед собою таку велику, білу голову, що журиться не тільки за якусь частину, але за цілий нарід. Бо не знаєте, як тяжко були свідомим, що доволу вас узе нікогося нема, хто думав би за вас, на чий плечі звалювалися б тягарі“. Так, він справді перебрав на себе в найтрагічніших роках нашої історії важкий тягар, але прийняв його не з якогось життєвого примусу, лише з чистої любови до свого поневоленого народу!

Трьох років заслання вийшов одної нотки гордості не було в його словах, тільки предивна покоря. Він говорив тоді: „Коли в довгі місяці самоти приходила мені думка, що може Бог десь мені ще до Вас промовляти, я постановив, що скористаю з першої нагоди, щоб Вас усіх разом і кожного зокрема перепросити за все, чий я провинився супроти Вас. То ж так хочу зробити сьогодні Перепрошу Вас щиро й покійно за все, що могло бути занедбанням обов'язку, браком праці, енергії, чи рішучості, за все, що могло бути злим приміром, або недостатньою пастирською любов'ю, або пастирською ревністю. Христа ради простіть!“ Так говорив оцей, що не змарнував ні одної хвилини, ні одної нагоди, щоб служити Богові й рідному українському народові!

Рік 1899. В єпископській палаті в Станиславові писав перше своє пастирське послання молодий владика Андрей. Тільки як місіонер він задумував працювати для улюбленого народу, тому всіма силами боронився перед мітрою, але на виразний приказ Риму мусів уступити. І хоч були групи осіб, що не довіряли йому, сумнівалися в найшляхетніший його порив, він не зражувався нічим, ясно й виразно визначивши свій шлях. Уже в першому своєму посланні він твердо заявив: „Від цієї хвилини я з приказу Христа маю бути не лише Вашим братом, але Вашим пастирем, Вашим батьком; маю вже тільки для Вас жити, для Вас із цілого серця й з цілою душою працювати, для Вас усе присвятити, за Вас, як буде треба, життя своє пожертвувати“. І хоч у Станиславові він перебував на владичому престолі лише один рік, то вже за такий короткий час змінив з'єднати собі всіх. Перед інтернацією на митрополитомучениці він попросився за своїми вірними в Станиславській катедрі й під час проповіді заплакав, нарід відповів на слізи — слізи... Слідуючи проповіді виголосив того ж самою годину до Львова, вже в архидієцезіальному храмі св. Юрія. Тоді заявив новим вірним, що приносить їм свою любов і бажання працювати та жертвувати за них, щоб мали найкращого, — на службу великій Ідеї. Саме тому плечасмо культ Шевченка, не тільки великого поета України, але перш усього мученика за її волю. Слушно сказав один із промовців на Шевченківському святу, що ми повинні жити як, як жив великий Тарас: „Окраю втомитися життям для України, все присвятити ашій Батьківщині й з туютою зідхати лише до домовини, яка принесе нам визволення, остаточний відпочинок. Було в житті Шевченка якийсь зловіщий фатум, діяла нищівна сила, який він зумів з цілою силою своєї волі протиставитися. Поруч культу Шевченка зростає в останні роки культ для другого світоца України, для Митрополита Андрея. Він не був переслідуваний судбю, як Шевченко, доля була внятково ласкава для нього, дала йому все: найкращі фізичні й духові прикмети й так щедро обдарований, він міг безтурботно в найбільшому щасті перейти крізь життя. Але наш Митрополит від усіх цих благ беззастережно відмовився, усе присвятив на служ-

бу Богові й нашій безталанній Україні. За свою глибоку віру, за свій многострадальний нарід терпів і помер мученичою смертю цей Апостол любови. В наших Різдвахних молитвах щирим, вдячним серцем згадаймо тажко його!

Кураторія Українського Народного Фонду сердечно вітас усіх американських українців із Святом Різдва Христового та з Новим Роком і засилає щире подяку усім, що зложили свій Національний Даток або пожертву на Український Народний Фонд.

Два роки праці Фонду показали, оскільки ця установа необхідна, але разом з тим, як важливо, щоб була вона міцна і багата. Розмах і розсяг цілої національної праці залежить від Фонду.

Разом з тим, існування Фонду дає можливість кожному українцеві, навіть найбільш обтяженому власною працею, брати участь у житті й праці загально-національній. Коли він не може робити того особисто, то за нього цього працює його Національний Даток.

Тому, вітаючи усіх українців із Святими та бажаючи їм у Новім Році найбільших успіхів, Кураторія Українського Народного Фонду одночасно закликає усіх українців вислати свій Національний Даток ще за минулий, 1951 рік, та зложити хоч і найменшу пожертву на КОЛЯДУ, яку колядники українських організацій та установ збиратимуть на Український Народний Фонд.

Успіх Фонду — це успіх нашої великої справи! Ми всі собі цього успіху бажаємо і залежить він в першу чергу від нас самих!

Американські воїни на фронті в Кореї, користаючи з хвилевої передпихи в бою, приготувалися до відкриття Різдва та в надії, що все там прийде мир на землю, прикрашають різдвяну ялинку. На фото від ліва: сержант Артур Алленсвіт з Шинго, капітан Силвестер Сабон з Клівленда, сержант Казимир Русин з Шинго та капітан Донеад Райс з Лос Енжелес.

НА КОРЕЙСЬКОМУ ФРОНТІ БАГАТО УКРАЇНЦІВ

В рядах альянтських військ, що на далекому корейському фронті захищають вільний світ від більшовицької навали, борються в американських уніформах чимало українців. Нижче передрукуємо листа від капітана Американської Армії Романа Веднарського до свого друга Степана Мазурака у Філадельфії.

Дорогий Друже!

Тут на корейському фронті не тільки я сам українець, а з нас досить багато розкинених по різних частинах і частенько ніхто не знає про те, що під мундиром б'ється щире українське серце. Нерідко навіть і забувають про нас, і не думають про те, що лист від наших організацій чи осіб тут велика радість. А хочеться не раз почути, що діється там, де спокійно живуть собі люди, та й поділитися тим, що діється тут. Маючи хвилину вільного часу в окопі, пишу цей короткий опис одного з боїв, добре бороної позиції. Це не вигадка, але правдива подія, яка відбулася тут і як була тоді.

„Чудовий“ корейський вечір, над річкою трапляється тут у цій країні. Напа соція саме вернулася з відпочинку та зайняла становища на горі 106.

Чи вдається відкрити контратаку, ми ворог готує проти нас? Такі питання ходили поміж воїнами. Розвідка доносила, що ворог крипив свої залаті, сили одного полку на цьому відтинку. Ще за дні попередні усі можливі заходи щодо оборони. На віддалі засаду скорострільного вогню позакладано „бубитрон“, це невидимі доти, подібні зі світляними та вибуховими матеріалами. Усі прогалини та яри, яких не можна крити скорострільним вогнем, дуже точно кинуть міномети, та інші тяжка зброя. Не тільки спереду але і докрити, дула різномірної зброї кріють терен. Доходить година 2-га ночі. Так само ходять година 2-га ночі. Так само ходять на години, знаючи з досвіду, коли ворог починає. — Нагло блиснуло світло, від вибуху мина. Ми вже знаємо, це якийсь ворожий вояк наступив на „бубитрон“. Для нього це втрача життя, а для нас це знак, що ворог наближається і бій

неминучий. Нерепетиче чекаємо секунду за секундою, відкрити загальний нищівний вогонь по ворогові.

Раптом блиснула червона ракета, а за нею багато, багато інших. Світло ракет розпоршує темряву ночі і стає ясно немов удень, а рівночасно, посилає град куль різномірної зброї по ворогові, який в світлі ракет, так як на екрані стає прекрасною ціллю для нашої зброї. З військами і криком порог відступає, однак попадає в задалегідь приготувану засідку, до дорешти його вичищують. По якомусь часі все затихає, а ми з надією на полетіть кілька або кільканадцять ночей, легше відхитасмо, знаючи, що по таких втратах ворог не скоро очунає, а може взагалі перестане загочувати до нас ночами. — Кожен почував себе щасливим, що вийшов живим із останнього бою, та кожний був гордий з того, що власне він став учасником в боротьбі проти ворога, який стає загрозой для усього людства нашої землі.

Корея, дні 3. XI. 1951.

Капітан Роман Веднарський

СВЯТ-ВЕЧІРНІ РАДІОПРОГРАМА В НЬЮ ЙОРКУ

Українська Радіо програма Станції WHOM в Нью Йорку нахвилі 1480, що нею керує Петро Мельник, влаштує в Свят-Вечір, тобто в неділю 6 січня 1952, від год. 6 до 7:30 вечорі спеціальну Свят-Вечірню асцицію. Всі півтори години цієї асциції матимуть Різдвавний зміст і характер: не буде ні одної реклами, ні одного комерційного оголошення чи побажання. В програмі будуть, між іншим, виступи хору (коляди), декламації, різдвяні спогоди з минулого УСС, дитяча різдвяна авдіція. Дві фортеп'янові прелюдії Ренювського відіграє п-ні Ф. Сагайдачна.

ЗАПОРІЗЬКИЙ ДУБ

Поблизу міста Запоріжжя, в селі Верхній Хортіць, — подас „Літературна газета“ ч. 138. — з непам'ятних часів росте т. зв. „Запорізький дуб“. Поми 600-700 літ. Не дивлячись на свій давній вік, дуб подірямо в розквіті сил і вражає могутністю і красою.

Довжина обкоду пня цього дуба 6,32 м., в корені розпростерся в бокі більше ніж на 100 м. До цього часу ходять легенди про те, що Богдан Хмельницький, формуючи тут свої полки та пісичники їх в бій, говорив: „Будьте в бою такими кріпкими, як той дуб“.

Московська газета жалкує, що це дерево залишається „без належного догляду“ та рекомендує подікавитися ним, як екземпляр для „можливого вирощування дубів в смузі засухливого степу“.

ВІТГУКИ ДНЯ

ЧОТИРИ КОЛЯДНИКИ

Прийшли до мене колядники, стали під вікном і заколятували: „Нова радість стала“, „Видить Бог, видить Творець“, „Небо і земля“, а вешткі коляди всіх коляд — „Бог предтежний“.

Слушає я, мильуваєся, згадавав, порівнював і мріяв.

Після коляд один колядник триблизився до самої шибки вікна і „вигував“:

„В вигулемським граді, в прекрасній параді, пастушки грають, янжата брякають, тріє чарі йдуть со дари, на коліна припадають, Господа прославляють, Христос ся раждає!“

— Славіте його!

І прошу колядників у хату. Хоз снігу нема, обтрушують його з гоїт перед порогом, бо жак зейгай велить, і входить.

Два хлопчики і дві дівчинки.

Глянув я на них — якісь ніби знайомі обличчя. Десь нби вже бачив їх і з кожним балакав...

Перший хлопчик, найбільший між ними, русий з блакитними, заміряними огиа, гумовитий уміт блукає по обличчю, як осянне сонце по долині.

— Як тебе звать, хлопчику? — Спюмин.

Спюмин...

Село під срібнобілим пухом, ненаве всі янголи злетілися над хатками і пір'я з крил натрусили. Хати, загорнені в заги, веселими огиа блискають, а вгорі темносине шатро неба і зір а зір, то срібний, то золотий. А всі всіміжаються, і немов між ними нбодної несподіваності. І тина така святозна, така достойна, така повна, як ніколи в році.

Велика Ніч.

В таку ніч в мій рідний землі щорічно родився вдрізе Ісус Христос. Напраду родився.

В загі оїні дзвінкої, золоті пшениці в куті, пшугеого сіна під обрусом на столі, шепітливої оломи на долівці. Це все на наїзткку білий, в який зійшов на землю стілений Бог.

Де-не-де аликка — радість у природі. Не наїзткку, але прийшов до нас, бо зорили.

Ціла родина за столом при святій вечері. Чи тільки родина? Ось поромія тарілка і свієска при ній. Це для євиги душ тих, що епали за рідний край...

Дванадцять страв, як дванадцять апостолів. І обов'язково кута, що пам'ятає ще сиву давнину.

І коли кута летить на стелю — зривається білою голубкою коляда!

„Бог предтежний народився“...

Вступається тоді святозна тиша і ціле село гуде як великий орган...

— А ти хто така, дівчинко? — Подивилася на мене твердимі сірими огиа.

— Я, Дійсність!

Там — у Старому Краю, де наїзтк предків світ — може й не блимає свієска. А як і блимає, то затулена дрімжавою рукою, або вояцькою полою. Може й не зривається голубкою коляда, а як і зривається, то не виплітає крізь вікно, не лугується над селом, а далі над рідним краєм у велике стадо — як колись.

А по далеких гужих краях хоз і злітає, то доведи мусить шукати стада, бо гужі краї вже давно відсвяткували на сей спосіб Різдво Христове.

Для гужих людей сьогодні — будень.

Чи не пригадуватиме над зміною реценія великої хвилі?!

— А ти, як зевсися хлопчику? — Я, Сумніє.

Вимовив своє ім'я крізь затиснені уста і блиснув горними огиа.

Сумніє... Чи доведи ще в гужих далеких краях удержитися наша душа, чи доведи ще пунатиме наша коляда, чи доведи ще наша кута не відступатиме місця індікові?!

Хоз запевняємо себе, що любимо традицію — це тільки принаїздна декламація. Традиція впливає в гордості, з пошани до себе самих і до претків наших.

Чи справді є в нас гордість і пошана?!

— А хто ж ти, дівчинко? — Я, Надія.

Волошками оєт, зірминою усмія.

— Ходи сюди, маленька. Без тебе моя хата не була б сьогодні затюю. Сиди з нами за стіл, нехай тебе Бог благословить... І ви сидіте, бо кожного з вас треба... І заколядуйте! Тільки, щоб ашій голоси не заглушували оїєї малої колядницьки, а то за вікном ледве й гуги було!...

...Зішли із неба дар пророків, щоб ти славили во вічні віки“...

Галактион Чіпка

Славіте його!

І прошу колядників у хату. Хоз снігу нема, обтрушують його з гоїт перед порогом, бо жак зейгай велить, і входить.

Два хлопчики і дві дівчинки.

Глянув я на них — якісь ніби знайомі обличчя. Десь нби вже бачив їх і з кожним балакав...

Перший хлопчик, найбільший між ними, русий з блакитними, заміряними огиа, гумовитий уміт блукає по обличчю, як осянне сонце по долині.

— Як тебе звать, хлопчику? — Спюмин.

Спюмин...

Село під срібнобілим пухом, ненаве всі янголи злетілися над хатками і пір'я з крил натрусили. Хати, загорнені в заги, веселими огиа блискають, а вгорі темносине шатро неба і зір а зір, то срібний, то золотий. А всі всіміжаються, і немов між ними нбодної несподіваності. І тина така святозна, така достойна, така повна, як ніколи в році.

Велика Ніч.

В таку ніч в мій рідний землі щорічно родився вдрізе Ісус Христос. Напраду родився.

В загі оїні дзвінкої, золоті пшениці в куті, пшугеого сіна під обрусом на столі, шепітливої оломи на долівці. Це все на наїзткку білий, в який зійшов на землю стілений Бог.

Де-не-де аликка — радість у природі. Не наїзткку, але прийшов до нас, бо зорили.

Ціла родина за столом при святій вечері. Чи тільки родина? Ось поромія тарілка і свієска при ній. Це для євиги душ тих, що епали за рідний край...

Дванадцять страв, як дванадцять апостолів. І обов'язково кута, що пам'ятає ще сиву давнину.

І коли кута летить на стелю — зривається білою голубкою коляда!

„Бог предтежний народився“...

Вступається тоді святозна тиша і ціле село гуде як великий орган...

— А ти хто така, дівчинко? — Подивилася на мене твердимі сірими огиа.

— Я, Дійсність!

Там — у Старому Краю, де наїзтк предків світ — може й не блимає свієска. А як і блимає, то затулена дрімжавою рукою, або вояцькою полою. Може й не зривається голубкою коляда, а як і зривається, то не виплітає крізь вікно, не лугується над селом, а далі над рідним краєм у велике стадо — як колись.

А по далеких гужих краях хоз і злітає, то доведи мусить шукати стада, бо гужі краї вже давно відсвяткували на сей спосіб Різдво Христове.

Для гужих людей сьогодні — будень.

Чи не пригадуватиме над зміною реценія великої хвилі?!

— А ти, як зевсися хлопчику? — Я, Сумніє.

Вимовив своє ім'я крізь затиснені уста і блиснув горними огиа.

Сумніє... Чи доведи ще в гужих далеких краях удержитися наша душа, чи доведи ще пунатиме наша коляда, чи доведи ще наша кута не відступатиме місця індікові?!

Хоз запевняємо себе, що любимо традицію — це тільки принаїздна декламація. Традиція впливає в гордості, з пошани до себе самих і до претків наших.

Чи справді є в нас гордість і пошана?!

— А хто ж ти, дівчинко? — Я, Надія.

Волошками оєт, зірминою усмія.

— Ходи сюди, маленька. Без тебе моя хата не була б сьогодні затюю. Сиди з нами за стіл, нехай тебе Бог благословить... І ви сидіте, бо кожного з вас треба... І заколядуйте! Тільки, щоб ашій голоси не заглушували оїєї малої колядницьки, а то за вікном ледве й гуги було!...

...Зішли із неба дар пророків, щоб ти славили во вічні віки“...

Галактион Чіпка

Славіте його!

І прошу колядників у хату. Хоз снігу нема, обтрушують його з гоїт перед порогом, бо жак зейгай велить, і входить.

Два хлопчики і дві дівчинки.

Глянув я на них — якісь ніби знайомі обличчя. Десь нби вже бачив їх і з кожним балакав...

Перший хлопчик, найбільший між ними, русий з блакитними, заміряними огиа, гумовитий уміт блукає по обличчю, як осянне сонце по долині.

— Як тебе звать, хлопчику? — Спюмин.

Спюмин...

Село під срібнобілим пухом, ненаве всі янголи злетілися над хатками і пір'я з крил натрусили. Хати, загорнені в заги, веселими огиа блискають, а вгорі темносине шатро неба і зір а зір, то срібний, то золотий. А всі всіміжаються, і немов між ними нбодної несподіваності. І тина така святозна, така достойна, така повна, як ніколи в році.

Велика Ніч.

В таку ніч в мій рідний землі щорічно родився вдрізе Ісус Христос. Напраду родився.

В загі оїні дзвінкої, золоті пшениці в куті, пшугеого сіна під обрусом на столі, шепітливої оломи на долівці. Це все на наїзткку білий, в який зійшов на землю стілений Бог.

Де-не-де аликка — радість у природі. Не наїзткку, але прийшов до нас, бо зорили.

Ціла родина за столом при святій вечері. Чи тільки родина? Ось поромія тарілка і свієска при ній. Це для євиги душ тих, що епали за рідний край...

Дванадцять страв, як дванадцять апостолів. І обов'язково кута, що пам'ятає ще сиву давнину.

І коли кута летить на стелю — зривається білою голубкою коляда!

„Бог предтежний народився“...

Вступається тоді святозна тиша і ціле село гуде як великий орган...

— А ти хто така, дівчинко? — Подивилася на мене твердимі сірими огиа.

— Я, Дійсність!

Там — у Старому Краю, де наїзтк предків світ — може й не блимає свієска. А як і блимає, то затулена дрімжавою рукою, або вояцькою полою. Може й не зривається голубкою коляда, а як і зривається, то не виплітає крізь вікно, не лугується над селом, а далі над рідним краєм у велике стадо — як колись.

А по далеких гужих краях хоз і злітає, то доведи мусить шукати стада, бо гужі краї вже давно відсвяткували на сей спосіб Різдво Христове.

Для гужих людей сьогодні — будень.

Чи не пригадуватиме над зміною реценія великої хвилі?!

— А ти, як зевсися хлопчику? — Я, Сумніє.

Вимовив своє ім'я крізь затиснені уста і блиснув горними огиа.

Сумніє... Чи доведи ще в гужих далеких краях удержитися наша душа, чи доведи ще пунатиме наша коляда, чи доведи ще наша кута не відступатиме місця індікові?!

Хоз запевняємо себе, що любимо традицію — це тільки принаїздна декламація. Традиція впливає в гордості, з пошани до себе самих і до претків наших.

Чи справді є в нас гордість і пошана?!

— А хто ж ти, дівчинко? — Я, Надія.

Волошками оєт, зірминою усмія.

— Ходи сюди, маленька. Без тебе моя хата не була б сьогодні затюю. Сиди з нами за стіл, нехай тебе Бог благословить... І ви сидіте, бо кожного з вас треба... І заколядуйте! Тільки, щоб ашій голоси не заглушували оїєї малої колядницьки, а то за вікном ледве й гуги було!...

...Зішли із неба дар пророків, щоб ти славили во вічні віки“...

Галактион Чіпка

Славіте його!

І прошу колядників у хату. Хоз снігу нема, обтрушують його з гоїт перед порогом, бо жак зейгай велить, і входить.

Два хлопчики і дві дівчинки.

Глянув я на них — якісь ніби знайомі обличчя. Десь нби вже бачив їх і з кожним балакав...

Перший хлопчик, найбільший між ними, русий з блакитними, заміряними огиа, гумовитий уміт блукає по обличчю, як осянне сонце по долині.

— Як тебе звать, хлопчику? — Спюмин.

Спюмин...

Село під срібнобілим пухом, ненаве всі янголи злетілися над хатками і пір'я з крил натрусили. Хати, загорнені в заги, веселими огиа блискають, а вгорі темносине шатро неба і зір а зір, то срібний, то золотий. А всі всіміжаються, і немов між ними нбодної несподіваності. І тина така святозна, така достойна, така повна, як ніколи в році.

Велика Ніч.

В таку ніч в мій рідний землі щорічно родився вдрізе Ісус Христос. Напраду родився.

В загі оїні дзвінкої, золоті пшениці в куті, пшугеого сіна під обрусом на столі, шепітливої оломи на долівці. Це все на наїзткку білий, в який зійшов на землю стілений Бог.

Де-не-де аликка — радість у природі. Не наїзткку, але прийшов до нас, бо зорили.

Ціла родина за столом при святій вечері. Чи тільки родина? Ось поромія тарілка і свієска при ній. Це для євиги душ тих, що епали за рідний край...

Дванадцять страв, як дванадцять апостолів. І обов'язково кута, що пам'ятає ще сиву давнину.

І коли кута летить на стелю — зривається білою голубкою коляда!

„Бог предтежний народився“...

Вступається тоді святозна тиша і ціле село гуде як великий орган...

— А ти хто така, дівчинко? — Подивилася на мене твердимі сірими огиа.

— Я, Дійсність!

Там — у Старому Краю, де наїзтк предків світ — може й не блимає свієска. А як і блимає, то затулена дрімжавою рукою, або вояцькою полою. Може й не зривається голубкою коляда, а як і зривається, то не виплітає крізь вікно, не лугується над селом, а далі над рідним краєм у велике стадо — як колись.

А по далеких гужих краях хоз і злітає, то доведи мусить шукати стада, бо гужі краї вже давно відсвяткували на сей спосіб Різдво Христове.

Для гужих людей сьогодні — будень.

Чи не пригадуватиме над зміною реценія великої хвилі?!

— А ти, як зевсися хлопчику? — Я, Сумніє.

Вимовив своє ім'я крізь затиснені уста і блиснув горними огиа.

Сумніє... Чи доведи ще в гужих далеких краях удержитися наша душа, чи доведи ще пунатиме наша коляда, чи доведи ще наша кута не відступатиме місця індікові?!

Хоз запевняємо себе, що любимо традицію — це тільки принаїздна декламація. Традиція впливає в гордості, з пошани до себе самих і до претків наших.

Чи справді є в нас гордість і пошана?!

— А хто ж ти, дівчинко? — Я, Надія.

Волошками оєт, зірминою усмія.

— Ходи сюди, маленька. Без тебе моя хата не була б сьогодні затюю. Сиди з нами за стіл, нехай тебе Бог благословить... І ви сидіте, бо кожного з вас треба... І заколядуйте! Тільки, щоб ашій голоси не заглушували оїєї малої колядницьки, а то за вікном ледве й гуги було!...

...Зішли із неба дар пророків, щоб ти славили во вічні віки“...

Галактион Чіпка

Славіте його!

І прошу колядників у хату. Хоз снігу нема, обтрушують його з гоїт перед порогом, бо жак зейгай велить, і входить.

Два хлопчики і дві дівчинки.

Глянув я на них — якісь ніби знайомі обличчя. Десь нби вже бачив їх і з кожним балакав...

Перший хлопчик, найбільший між ними, русий з блакитними, заміряними огиа, гумовитий уміт блукає по обличчю, як осянне сонце по долині.

— Як тебе звать, хлопчику? — Спюмин.

Спюмин...

Село під срібнобілим пухом, ненаве всі янголи злетілися над хатками і пір'я з крил натрусили. Хати, загорнені в заги, веселими огиа блискають, а вгорі темносине шатро неба і зір а зір, то срібний, то золотий. А всі всіміжаються, і немов між ними нбодної несподіваності. І тина така святозна, така достойна, така повна, як ніколи в році.

Велика Ніч.

В таку ніч в мій рідний землі щорічно родився вдрізе Ісус Христос. Напраду родився.

В загі оїні дзвінкої, золоті пшениці в куті, пшугеого сіна під обрусом на столі, шепітливої оломи на долівці. Це все на наїзткку білий, в який зійшов на землю стілений Бог.

Де-не-де аликка — радість у природі. Не наїзткку, але прийшов до нас, бо зорили.

Ціла родина за столом при святій вечері. Чи тільки родина? Ось поромія тарілка і свієска при ній. Це для євиги душ тих, що епали за рідний край...

Дванадцять страв, як дванадцять апостолів. І обов'язково кута, що пам'ятає ще сиву давнину.

І коли кута летить на стелю — зривається білою голубкою коляда!

„Бог предтежний народився“...

Вступається тоді святозна тиша і ціле село гуде як великий орган...

— А ти хто така, дівчинко? — Подивилася на мене твердимі сірими огиа.

— Я, Дійсність!

Там — у Старому Краю, де наїзтк предків світ — може й не блимає свієска. А як і блимає, то затулена дрімжавою рукою, або вояцькою полою. Може й не зривається голубкою коляда, а як і зривається, то не виплітає крізь вікно, не лугується над селом, а далі над рідним краєм у велике стадо — як колись.

А по далеких гужих краях хоз і злітає, то доведи мусить шукати стада, бо гужі краї вже давно відсвяткували на сей спосіб Різдво Христове.

Для гужих людей сьогодні — будень.

Чи не пригадуватиме над зміною реценія великої хвилі?!

— А ти, як зевсися хлопчику? — Я, Сумніє.

Вимовив своє ім'я крізь затиснені уста і блиснув горними огиа.

Сумніє... Чи доведи ще в гужих далеких краях удержитися наша душа, чи доведи ще пунатиме наша коляда, чи доведи ще наша кута не відступатиме місця індікові?!

Хоз запевняємо себе, що любимо традицію — це тільки принаїздна декламація. Традиція впливає в гордості, з пошани до себе самих і до претків наших.

Чи справді є в нас гордість і пошана?!

— А хто ж ти, дівчинко? — Я, Надія.

Волошками оєт, зірминою усмія.

— Ходи сюди, маленька. Без тебе моя хата не була б сьогодні затюю. Сиди з нами за стіл, нехай тебе Бог благословить... І ви сидіте, бо кожного з вас треба... І заколядуйте! Тільки, щоб ашій голоси не заглушували оїєї малої колядницьки, а то за вікном ледве й гуги було!...

...Зішли із неба дар пророків, щоб ти славили во вічні віки“...

Галактион Чіпка

КОЛЯДА І Н.Ф. СПІВРОБІТНИКІВ ГОЛ. КАНЦ. УНС І „СВОБОДИ“

Як кожного року, так і тепер, співробітники в Головні Канцелярії Українського Народного Союзу та в Редакції, Адміністрації і Друкарні „Свободи“, з нагоди Різдва яних Свят і Нового Року зложили свої пожертви на коляду та свій національний даток до Народного Фонду Українського Конгресового Кмітету. Коляду і національний даток вже на 1952 р. зложили:

	Коляда	Н.Ф.	
Д. Галиччя	\$ 15	\$ 50	М. Твердовський
Р. Слободия	15	50	С. Федін
Л. Минуга	15	50	В. Кушнір
Г. Герман	15	50	Люба Лаличак
А. Драган	10	25	Неоніла Меренко
С. Гладкий	5	25	Надія Ониськів
Д. Слободия	5	25	В. Сохан
Я. Кулинич	10	10	Марія Стецюк
Меланія Мільчинович	5	15	Ярослава Девляк
С. Шумейко	10	10	Ірина Іваниць
Посніфіна Гібоно	5	10	Марія Дунаїс
Т. Гіль	5	10	Т. Литвинюк
І. Кишч	5	10	С. Демидчук
І. Козак	5	10	С. Шимон
Д. Крайнець	5	10	П. Одарченко
С. Курлак	5	10	Ірина Липичак
В. Назаревич	5	10	Катерина Магурська
Е. Париччицький	5	10	Уляна Яна
П. Постолок	5	10	М. Кусий
Степа Раси	2	10	

ВЕСЕЛИХ СВЯТ

В імені Української Національної Ради та її Виконавчого Органу складаю українській Громаді в Америці сердешні різдвяні і ново річні побажання щастя та передовсім успіху справи, служба якій нас усіх єднає.

Д-р Степан Витвицький.

ХРИСТОС РАЖДАЄТЬСЯ!

ВЕСЕЛИХ СВЯТ РІЗДВА ХРИСТОВОГО

ЩАСЛИВОГО НОВОГО РОКУ

— бажає —

своїм змагунам, членам і симпатикам

Провід Українського Спортивного Клубу "СІЧ"
в Елізабет, Н. Дж.

З НАГОДИ РІЗДВА ХРИСТОВОГО та НОВОГО РОКУ
засилаємо найщиріші поздоровлення: Релігійним Проводам обох Віровізнань; Державному Центрові У.Н.Р.; У.Н.Раді; її В. Органові; Гол. Упр. С.У.Вет.; всім націям та патріотичним і громад. та релігійним організаціям в Світі. Синам — Анастасію у Вашингтоні і Олегові у Гайденаві (Німеччина) з родинами та також всім знайомим на еміграції і в краю сущим. Бажаємо всім щастя і сили та витривалості в праці для визволення Рідного Краю!

ХРИСТОС РАЖДАЄТЬСЯ!

Льоніни і Ольга Козарі.

16 Mayer Court St., Trenton, N. J. U.S.A.

Родині, Приятелям і Знайомим з нагоди

РІЗДВА ХРИСТОВОГО і НОВОГО РОКУ

всього майстрам бажають

Евгенія і Софрон ФЕРЕНЦЕВИЧ з Родиною.

94 Harrison Place, Brooklyn 37, N. Y.

Вп. Пам'ять КУРДИДІНИ в Торонто, Канада

Поздоровляю Вас щиро

ІЗ ПРАЗНИКОМ РІЗДВА ХРИСТОВОГО

та бажаю веселих і щасливих Свят та всього найкращого

У НОВОМУ РОЦІ!

ХРИСТОС РАЖДАЄТЬСЯ!

В. КАПЦІНСЬКИЙ, 196 Wilkins St., Rochester, N. Y.

Всім НЕМИРІВЦЯМ, що їм доля сприяла знайти затишок життя

на вільній землі Вашингтона чи Канади

— бажаю —

ВЕСЕЛИХ І ЩАСЛИВИХ СВЯТ

ТА ВСЕГО НАЙКРАЩОГО У НОВОМУ РОЦІ!

ХРИСТОС РАЖДАЄТЬСЯ!

В. КАПЦІНСЬКИЙ, 196 Wilkins St., Rochester, N. Y.

Рідним і Друзям, що ще в живих осталися на Рідній Землі, усім

Приятелям і Знайомим у ЗДА, Канаді, Німеччині й усіх ін. краях

нашого розсіяння — пересилаю щирі поздоровлення і з усього серця

бажаю радості з Різдвом Христовим, а з Новим Роком багато

щастя, нових сил і витривалості у твердій боротьбі так із життям,

як і за нашу Ідею та сповнення надій!

МЕХАНІО СЕНИЦЬ, 1525 Kenilworth Ave., Cleveland 13, Ohio

ЖЕЛАЮ ВЕСЕЛИХ СВЯТ І ЩАСЛИВОГО НОВОГО РОКУ

HEALTH STUDIO

Expert in Scientific Swedish Massage • Physio-Therapy

THOMAS HAWRYLUK, University Graduate

CHarleston 6-4483 — 805 North San Fernando Blvd., Burbank, Calif.

З НАГОДИ РІЗДВА ХРИСТОВОГО

бажаю своїм клієнтам

ВЕСЕЛИХ СВЯТ та ЩАСЛИВОГО НОВОГО РОКУ

HOLLYWOOD FLORIST

127 East 7th Street, New York, N. Y. — Tel.: GR. 5-7844

ПЛАСТОВИ ВРАТІ, ДРУЗЬМ, ТОВАРИШАМ І ЗНАЙОМИМ

з нагоди празника

РІЗДВА ХРИСТОВОГО

складає щирі побажання

Д-р Т. Ю. КРУПА

Дорогий РОДИНІ, ПРИЯТЕЛЯМ, КОЛЕГАМ-ЛІКАРЯМ,
ЗНАЙОМИМ та всім Вп. моїм ПАЦІЄНТКАМ
І ПАЦІЄНТАМ

— щирі побажання —

ВЕСЕЛИХ СВЯТ І ЩАСЛИВОГО НОВОГО РОКУ

пересилає цією дорогою

Д-р РОМАН ОСІНЧУК

23 East 7th Street,

New York 3, N. Y.

Родині та всім Знайомим з нагоди Різдва Христового і Нового Року

найщиріші побажання

ВЕСЕЛИХ СВЯТ І ЩАСЛИВОГО НОВОГО РОКУ

— складають —

ЗЕНОВІЯ, ОСІНІ І МАРТА ГУЛЕІ.

Никон Немирон

НА РІЗДВО У КИЄВІ В 1942 Р.

(Спогади).

У Свято-Андріївський вечір у Києві в 1941 р. заарештувало німецьке гестапо членів редакції „Українського Слова“, а саме головного редактора карпатського українця Івана Рогача, галичанин Петра Олійника і Ярослава Чемеринського (Оршана) та декількох з киян, але останніх по кількох днях випущено на волю. Рогач, Олійник і Чемеринський вийшли на волю в навічир'я латинських різдвяних свят 24 грудня 1941 р. Саме увечері, коли я вертався з праці у Відділі Культури й Освіти Київської Мисії Управи, зустрів їх (поверталися з тюрми, перед домом Морозова (на розі Каравайської вулиці напроти університетського парку), де вони мешкали перед своїм арештом. Їм наказали щоденно приходити в гестапо, бо їх не вивезуть до Берліна, доки з огляду на їхню власну безпеку вони не можуть залишитися в Києві, адже „проти них за їх вчинки є все населення Києва“. Очевидно, це була німецька видумка, бо ніхто з Києва не мав нічого проти редакторів „Українського Слова“, всі щирі українські патріоти з жахом прийняли вістку про їх арештування і вважали за безпідставну німецьку видумку повідомлення в першому числі „Нового Українського Слова“ про те, що „з заходу прийшли до Києва українські націоналісти і змовилися з місцевими комуністами проти німецької влади“, яка за це заарештувала редакторів „Українського Слова“, а ректор київського університету — проф. Кость Штепа погодився на пропозицію німецької влади редагувати „Ново Українське Слово“.

Штепа, за совєтської влади був тільки професором історії у київському університеті, ректором зробив він себе сам, коли в початках німецької окупації він став завідувачем Відділу Культури й Освіти при Київській Мисії Управі. Коли ж у листопаді 1941 р., головного м. Києва став Володимир Вагазій, Штепу усушено з Відділу Культури й Освіти, Вагазій хотів увести його також у посади редактора університету, але Штепа знайшов собі німецьких протекторів і тому радо прийняв від них редакцію „Нового Українського Слова“. Українські діячі не любили Штепу за те, що він, хоч син українського священика в дореволюційних часах як студент петербургського університету був „общеросом“, а за совєтської влади виступав як свідок проти наших учнів Є. Тимченка і Катерини Грушевської перед совєтським судом.

Як виходило з повідомлення випущених на волю Рогача, Олійника й Чемеринського, — м ніякого злочину не доведено. Гимто Рогач був оптимістично застроний і думав навіть, що може з Берліна прийде наказ повернути йому редакцію „Українського Слова“. Олійник хепкував собі з гестапівської зупи в тюрмі, називаючи її — „Нойордунг Європа“ (Новий лад Європи) та згадуючи на золі давнішу суперечку між нашими студентами на скитальщині в 1939-41 рр. говорив: „Тепер, як стріну п. Я., що в суперечці зі мною чинився — ми вчилися логіки в польських тюрмах, я скажу: „Я вчив-

ся логіки в гестапівській тюрмі в Києві“. Дружина Чемеринського оповідала тоді, що одної днини, коли вона понесла йому свого чоловіка, взяла її на долити і гестаповець Шумахер питався її, чи вона читала в останніх числах „Українського Слова“ того часу промову Гітлера; вона щиро відповіла, що її ця промова — цілком не цікавила.

Не сподіваючись нічого лихого вони не думали втікати з Києва, не маючи своїх особистих документів і спакуювавшись чекали спокійно на „автобус до Берліна“. Можна було їм бути забобонними і відчувати лихо, коли першої неділі на волі 27 грудня Вагазій возив Рогача й Олійника своїм автом оглядати Київ, його авто несподівано наткнулося на німецьке, але легко зраненим був тільки Вагазій і його ма-

переді. Саме в грудні прибув до Києва український католицький священик, уроженець Волині, який за першої світової війни ходив у Києві до школи. Тому, що українську католицьку церкву в Києві знищили більшовики, він за дозволом Відділу Культури й Освіти Київської Мисії Управи почав відправляти Богослуження в колишньому католицькому костелі св. Олександра. Про існування цієї української католицької церкви в Києві поінформував я Рогача й Олійника й вони, як колишні студенти Греко-Католицької Богословської Академії у Львові, прийшли до неї на Богослуження в неділю перед Навечір'ям Різдва Христового 5 січня 1942 р. Вони і сестра Рогача, гейбі готувалися на свою недалеку смерть, висповідалися й запричащалися. Верталися ми до дому разом і розпрощалися перед рестораном при Велико-Володимирській вулиці, не передчуваючи, що це ми востаннє бачимось. Я саме навечір'я Різдва зустрів я Чемеринських — коли вони верталися з обіду з ресторану міської управи для культурно-освітніх працівників при Васильківській вулиці. Від них довідався я, що при їх арештуванні на гестапо тієї днини сказали: „що впроваджені наші свят не потребуватимуть з'являтися, а в п'ятницю після свят відідує до Берліна. Сподіючись, що зустрінемося на свята в нашій церкві, я не ходив відвідувати увечері Рогачів і Олійника, які після свого повороту з в'язниці переїхали до „дому Морозова“ до дому колишніх редакторів „Комуніста“.

Тим часом в перший день Різдва я здивувався, чому не імає в церкві на Богослуженні ні Рогачів ні Олійника. Вернувшись додому після обіду я вибрався на відвідини до них. Перед домом „Комуніста“ я зустрів карпатського українця Данила, що був адютантом Рогача. Він запитав мене: „Чому ви не прийшли скорше, вони вже відіхали до Берліна“ й розповів мені подробиці цього „виїзду“. Рано прийшов до них гестаповець, щоб вони пішли до Гестапо підписати якийсь акт; пішли Рогач з сестрою, Чемеринський з жінкою й Олійник. Коли вони не вернулися до 3-ої години, Данило пішов до гестапо довідатися, чи їх притримали та чи не принести

їм їсти. Раніше він не йшов тому, що думав, що вони з гестапо пішли до церкви. Але в гестапо йому сказали, що їжі не треба приносити, тому, що їх уже повезли до Берліна. Він здивувався, чому вони поїхали, залишивши свої речі, але, коли вернувся додому, застав він гестапівців, що розбили двері до мешкання й забирали речі своїх жертв. На основі його оповідання, повстала в мене відразу думка, що їх розстріляли, Данило був переконаний, що ні.

Не лишалося нічого як тільки сповістити нашого пароха, щоб від відправив заупокійне Богослуження по невинних мучениках. Тому після Богослуження на другий день свят я зайшов до мешкання пароха при церкві св. Олександра при вул. Костельній. Там застав я декількох з старих наших київських католиків, серед них дочку засланого більшовиками нашого київського пароха о. Шепанюка, що виїхала заміж за Петра Сосенку, д-ра прав українського тайного університету у Львові, який за часів наркомів освіти Шумського поїхав до Києва і був там працівником Всеукраїнської Академії Наук. Але згодом більшовики його арештували й заклали невідомо куди, забрали теж дітей, за якими в'янула з розпуки уродлива, але знищена злиднями й тугою за своїми дітьми, батьком і чоловіком Шепанюк-Сосенкова, яка в розпуці, що її не доведеться побачити ніколи власних дітей, розповідала прийнявши на прихисток своє горе. Надійшов парох і вітаючись сповістив мене, що відбулося в церкві вчорашня власника ресторану „Київ“ при Велико-Володимирській вулиці карпатського українця Івана К., з німкеню, яка, як протестантка, прийняла християнства з рук нашого пароха, — що на бажання її чоловіка дав їй ім'я Любка. Я дивувався такому подружжю Рогачевого земляка з німкеню з Берліна, що не все розуміючи по українськи потакувала на запит нашого священика і не вважала одну німку компенсацією за розстріляну німцями п'ятку наших діячів. Згодом моє знайомство галичанка, що працювала тоді у Відділі Пропаганди Київської Мисії Управи, збілишила мої сумніви, що це щиро переклад цієї німки до української мови.

Наш київський парох, як і політичні однодумці Рогача не вірили, що Рогач з своєю сестрою та товаришами праці розстріляні, й чекали вияснення. Це вияснення наступило в початках лютого 1942 р., коли в Києві настали масові арешти наших діячів. Щоб не поїхати слідом своїх друзів Олійника, Рогача і Чемеринського, — автор цих рядків „без документів“ залишив тоді Київ.

УВАГА! — УВАГА! — УВАГА!

МАЛАНКА

Укр.-Американський Клубу

в Потакет, Р. Ай.

в селі п. Тіткової на

77 Somerset Ave., Central Falls, R.I.

В СУВОТУ 12 СІЧНЯ 1952 Р.

Початок о год. 20-тія (8-14) веч.

Доколичне Громадянство

запрошує

У п р а в а

З Празником Різдва Христового Товариство бувших Вояків Української Повстанської Армії в ЗДА ВІТАЄ бійців, старшин ГВШ-УПА, членів УГВШ та революційне підпілля ОУН і її Провід.

На чужині вітаємо 34 ОУН, членів Т-ва бувших Вояків УПА в ЗДА, Братство б. Вояків УПА ім. св. Юрія Переможця, Т-во бувших Вояків УПА в Канаді, Друзів в Австралії та інших країнах.

Бажаємо всім, щоб день цей скріпив нас єдиним бажанням, єдиною волею виконати наказ Проводу Воюючої України. Будемо в постійній готовості та непохитній вірі в перемогу.

ХРИСТОС РАЖДАЄТЬСЯ!

Головна Управа Т-ва б. ВОЯКІВ УПА в ЗДА.

З НАГОДИ СВЯТ РІЗДВА ХРИСТОВОГО

— і —

НОВОГО РОКУ

— засилає —

щирий привіт своїм членським організаціям, українцям та їх організаціям по цілому світі, поневоленій Україні та всім прихильникам української визвольної справи

СЕКРЕТАРІАТ

ПАН-АМЕРИКАНСЬКОЇ УКРАЇНСЬКОЇ

КОНФЕРЕНЦІЇ

ВЕСЕЛИХ СВЯТ

— та —

ЩАСЛИВОГО НОВОГО РОКУ

Дорогим Дітям і Внукам, Рідні, Приятелям і Знайомим

— щиро бажає —

Нью Йорк-Бронкс

ЕВГЕНІЯ МАКАРУШКОВА.

З НАГОДИ РІЗДВА ХРИСТОВОГО та НОВОГО РОКУ

— побажання —

щастя, здоров'я та багатьох Ласк від Божого Дитятка своїм Рідним в Україні й на чужині, Друзям, Знайомим, Фамілії Л. Ч., а зокрема усім Пацієнтам

— засилають —

Д-р ЯРОСЛАВ і МАРІЯ НАТІК, АНДРУШКО

і ОЛЕНКА МАКАРУШКА.

Нью Йорк-Бронкс.

З НАГОДИ РІЗДВА ХРИСТОВОГО

хор „ДУМКА“ в Нью Йорку

— бажає —

всьому українському громадянству зокрема своїм членам, прихильникам та приятелям

ВЕСЕЛИХ СВЯТ

— та —

ЩАСЛИВОГО НОВОГО РОКУ

УСІМ ЧЛЕНАМ УКРАЇНСЬКОГО ЛІКАРСЬКОГО

ТОВАРИСТВА В АМЕРИЦІ та ВСІМ ЛІКАРЯМ-

УКРАЇНЦЯМ поза межами ЗДА

ЩАСЛИВИХ СВЯТ

— та —

ВИТРИВАЛОСТІ й УСПІХУ в НОВОМУ РОЦІ

— бажає —

УПРАВА УКРАЇНСЬКОГО ЛІКАРСЬКОГО Т-ВА

Д-р Роман Осінчук, Голова

Д-р Кл. Рогозинський, Секретар

ВЕСЕЛИХ СВЯТ І ЩАСЛИВОГО НОВОГО РОКУ

— бажають —

ЧЛЕНАМ І ЧЛЕНИЦЯМ 204 ВІДДІЛУ

Українського Народного Союзу в Нью Йорку.

— та —

УРЯД 204 ВІДДІЛУ:

Голова ПАВЛО МАРКО. Касір ІВАН КРОЧАК.

Секр. ВАСИЛЬ ГАСИЙ. Рек. секр. ГР. БАКУМЕНКО.

До колишніх сумівців з таборів

Міттенвальд, Німеччина.

Цією дорогою щиро вітаю з Різдвом Христовим всіх колишніх сумівців, розсіяних по всьому світі. Памятайте, дорогі, що Бог не по жіні карає. То ж не падайте духом, не втрачайте людської гідності. Може не без цілі послан нас Господь поміж чужі люди, щоб ми побачили свої хибі та омили своїм серцем.

Не цурайтеся й не забувайте прадідних святих звичаїв, краще зрозумійте їх, бо вони є серце нашого народу, вони найкраще чути наших батьків.

Зміняться часи, зміняться вимоги часу, зміняться серця людей і поверне нас Господь до рідного краю, але аж тоді, коли побачить, що ми достойні цього, що між нами запанували братерське єднання, любов, одна велика всеукраїнська родина.

Отже, друзі! Не блукайте по волі серця. Підіймайте душі свої до високого, почесного, до духовної краси й тоді Бог святої мудрості й утіхи обгорне нас безбодієнним ласкою своєю, наповнить серця наші і наблизить Ніч Вифлємську до нашої України.

ОМЕЛІАН ТАЛІНА.

НАЙЩИРІШІ ПОБАЖАННЯ

ВЕСЕЛИХ СВЯТ

— і —

ЩАСЛИВОГО НОВОГО РОКУ

УСІМ СВОЇМ КЛІЄНТАМ І ГРОМАДЯНСТВУ

засилає

Адвокат Іван Романишин

ГОЛОВНИЙ РАДНИЙ

УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО СОЮЗУ

З НЮАРКУ, Н. ДЖ.

ВСЕМУ УКРАЇНСЬКОМУ ГРОМАДЯНСТВУ

ВЕСЕЛИХ СВЯТ

— і —

ЩАСЛИВОГО НОВОГО РОКУ

— бажає —

Платон Стасюк

ВЕСЕЛИХ СВЯТ — і — ЩАСЛИВОГО НОВОГО РОКУ

бажас
ВСЕМУ ГРОМАДЯНСТВУ
СЕМЕН УГОРЧАК
Brooklyn, N. Y.

ВЕСЕЛИХ СВЯТ РІЗДВА ХРИСТОВОГО

ЩАСЛИВОГО НОВОГО РОКУ

— бажас —
всім своїм клієнтам і приятелям

АДВОКАТ

МИКОЛА ГАВРИЛКО

34 East 7th Street

New York 3, N. Y.

Всім шановним покупцям НАШОГО БАЗАРУ

151 Ave. A, в Нью Йорку,
та всьому Українському Громадянству, з нагоди
СВІТЛОГО ПРАЗНИКА

РІЗДВА ХРИСТОВОГО

найщиріші святотні побажання засилає

ПЕТРО ЗАДОРЕЦЬКИЙ

УКРАЇНСЬКЕ КОСТЮМОВЕ ПІДПРИЄМСТВО ФЕДОРА ВРАЖНИКА

під ч. 48 1/2 East 7th Street, New York 3, N. Y.

— передас —

всім українським громадянам міста Нью Йорку і околиці
найкращі побажання
ВЕСЕЛИХ СВЯТ І ЩАСЛИВОГО НОВОГО РОКУ

ПЛАСТОВА ГРУПА В ПАСЕНКУ, Н. ДЖ.

з нагоди Різдва Христового шле щирі побажання: Верховному Пластунові, Строму Левові, Головному Пластовій Раді й Старшині, Крайній Пластовій Раді й Старшині в ЗДА, всім українським Пластунам і Пластунам у світі; Приятелям нашим у Пасенку, а зокрема парохів Бет-о-В. Вільямському та всім нашим Отцям, як також всім тутешнім організаціям і сприяючим нам Громадянам.

ХРИСТОС РАДЖАЄТЬСЯ!

При цій нагоді складаємо \$25 на Видавництво „Молоде Життя”.

ЗА ПЛАСТОВУ ГРУПУ В ПАСЕНКУ:

Ольга Кузик, писарка

Василь Мочула, голова

Найкращі побажання

ВЕСЕЛИХ СВЯТ РІЗДВА ХРИСТОВОГО

— та —
ЩАСЛИВОГО НОВОГО РОКУ
своїм Пт. Відборцям, дорогім Рідні, Приятелям та Прихильникам

— пересилає ф-ма —

К. Р. СКОРОБОГАТИЙ

споживча крамниця

99 St. Mark's Place,

New York, N. Y.

ВАЖНЕ ДЛЯ БРУКЛИНА І ОКОЛИЦІ!

Від 1. травня 1951 р. ординус при 102 Albemarle Road
(при McDonald Ave.), Brooklyn 18, N. Y.

Д-р мед. **ОСИП ОРИШКЕВИЧ**

Ординатійні години щодня від 2-3 і 7-8 попол. крім
четверга, неділі й суботи ввечері. В інших годинах —
за умовою. — Tel. GE. 8-4909

Догідний доїзд з усіх секторів Брукліна автобусами, трамваями
і зовсім Independent "F" Train до Church-Albemarle Station.

З РІЗДВОМ ХРИСТОВИМ

— вітас —

весь Український Нарід, Українську Молодь та
своє Членство

УПРАВА ОСЕРЕДКУ СУМА

ім. ген. хор. Т. Чупринки в Нью Йорку.

Ярослав Падок.

ЗАБУТИМИ ШЛЯХАМИ...

Думки правника під Різдво.

Різдво — найбільше традиційне свято. Воно пов'язане тисячолітньою невидимкою з нашім далеким минулим. І з тим, що про нього збереглися пам'яті в писаних пам'ятках, і з тим, що його далекі відгомін зауважується у наших зворушливих і повних глибокого змісту стародавніх колядках і щедрівках.

Святкуючи Різдво Христове відчуваємо і розумом і серцем більш як коли нашу пов'язаність з далекою давниною, з сотками поколінь нашого народу, які заховували в тіні прогомонілих соток і тисяч літ. За свят-вечірній стіл сідають разом з нами, не тільки наші батьки й члени вузкої сім'ї, що відійшли від нас у життя вічне, але й далекі предки наші, діла яких записані в похвалних літописах життя-буття народу. Спрагнемо відродження великих днів нашого минулого, ми бачимо їх творців і подвижників при свят-вечірніх столах. Діляться спрощено з нами суворі дружинники великих князів київських — володарів незміряних просторів і закуті в залізо воїни могутніх князів галицьких, які своїми залізними полками підпирали угорські гори, замикали Дунай, вчили сусідів шанувати працю і свободу свого народу. Перед малим Ісусом клоняться чубаті голови козаків з Низу і з цілої України. Молитовно і грізно звучать слова їх присяги скласти своїм словом і правдою поневоленого народу. В ореолі свят-вечірньої, в і флемської зорі вбачаються постаті нової Січі в шумливі шапках, з іменем Великого Гетьмана. І хоч великий протас часу і подій лягли поміж ними і нами, проте вони такі близькі нам, такі дорогі, як тільки можуть бути наші найближчі.

І прийняти чаром свят-вечірнього чуда і рідзвяного настрою, ми вертаємося до нашої давнини і з серцем відкритим вивчаємо в ній те, що найрідніше нам, що найближче і криється живучою водою цього цілющого джерела.

І ми, правники, звертаємо наші думки на історичні, колись широкі і вкриті бур'яном забуття зарослі дороги. Дороги, що ними мчало наше державне життя, збудовуючи щораз то нові надбання, творили щораз то кращі цінності. З такою шлемо наші думки до тих часів, коли предки наші-правники мали змогу не тільки жити, але й знанням своїм служити рідній державі. Во були то часи, коли цілий нарід стояв при зброї і цілий нарід творив рідне право, шанував та боронив його. Із того часу зберігся нам живий ще образ правника-воїна, з кодексом в одній і шабелю в другій руці, який одною й другою збрюсю вмів, як ніхто, орудувати.

А традиція українського права — велика. Це одна з найсвітліших сторінок в історії нашого тисячолітнього життя, про що наш загаль, на жаль, так небагато знає.

Короткотриваючими були періоди велико-державної могутності України. Змінювала доля судилася також розвит-

кові української культури. Наприклад українське писемство проходило доби найвищого розквіту й залишало такі неоціненні перлини як „Слово про Ігоревий похід”, то знову попадало в тяжкий занепад. Але правничі творчість нашого народу йшла безупинно вперед. Ішла і етапи свого розвитку, мов стопами каміннями шлях, позначувала величавими пам'ятниками, яким рівних небагато в той час знайшлося б в Європі. Монумен-тальний правничий збірник, княжий доби з 11-го століття „Руська Правда” не мав ні чого, ні якісно рівного поміж усіми слов'янськими народами. Він замкнув в собі незвичайно цікаві і цінні норми звичаєвого права, що віками творилося на нашій землі, далеко ще до зорганізування першої київської держави. До цього збірника ввійшли також княжі закони та прийняті народом впливи чужого права, передусім візантійського, яке було вміло достосоване до своєрідних потреб населення. Цим „Руська Правда” є пам'ятником всіх джерел тодішнього права, всього тодішнього правопорядку київської держави. А вона охоплювала величезні простори, далеко поза межами земель, населених українцями. Це право діяло на тих просторах навіть тоді, як поодинокі землі відокремилися від Києва.

Після занепаду Київської держави ще не одне століття розквітала Галицько-волинська держава, і там діяли норми цього стародавнього українського права. Та й після цього, як Польща заняла західноукраїнські землі, а більшість східних земель увійшла в склад Великого Литовського Князівства, воно зберегло свою давню силу. Що більше українська стародавня висока культура виявила стільки сили, й мала таку перевагу над культурою литовського державного елементу, що вона стала панівною в цілому Великому Князівстві. Стара українська мова і старе українське право були прийняті й поширені на цілій території тієї великої держави. Рідко в історії трапляється такий прецедент, щоб підкорений нарід запанував культурно над народом-господарем. І тоді народна правничість і мудрість наших правників дали нам новий великий пам'ятник: „Литовський Статут”.

Литовський Статут, виданий у 16-му столітті, появлявся трічі і трічі його мовою була мова „руська”, тобто українська з домішкою білоруської. Його основні норми спираються на норми Руської Правди та зичасве право, хоч кодифікації-освічені правники користувалися також збірниками чужого права. Вартість цього збірника для пізнання правничих думок нашого населення того часу незвичайно велика. Відповідаючи поглядом нашого населення і його вимогам, Литовський Статут діяв довгі століття на Україні. Деякі його норми збереглися дійсним до наших днів.

Після польської неволі Україна відродилася в революції гетьмана Богдана Хмельниць-

кого 1648 р. Гетьманська держава спиралася на нові основи, створивши новий державний і соціальний лад. Проте розвиток нашого стародавнього права не перервався. Спиралася на здобутки правничої творчості народу з доби Руської Правди та Литовського Статуту, творилися нові правничі норми, як вислід нової, хоч спертій на старих основах, правосвідомості народу.

Знаменитим й незвичайно цінним документом тієї наслідів європейської правосвідомості населення Козацької Держави і її чоловічих правничих умів залишилася, величезна навіть як на сьогоднішні обставини, кодифікація з 1743 р. під назвою „Права, по яким судилося український (члоросійський) варол”. Цей кодекс, що має близько тисячу сторінок великої друкованої книги, зладжений найкращими правниками Гетьманщини, спирається на своїх великих попередників, Руський Правді і Литовський Статут. Він поміщає в собі, крім норм давнього законодавства, також норми гетьманського права, крім чужих законів та величезне число постанов стародавнього звичаєвого права, яке було й безперервно розвивалося від найраніших часів суспільного життя народу, не зазнаючи перерви навіть в добу його недержавного життя.

Ці всі правні пам'ятники і нескладифіковані, але живучі в народних побуті та переданий шляхом народної традиції, величавий дорібок народнього звичаєвого права, дає уяву про величезну й незвичайно цінну для державного життя народу, роботу, пророблену в тяглі століть нашими юристами та самим народом, на полі розвитку рідного права. Зміст того права виявляє цю цінність рідного правосвідомості широким народним верет, від верхніх до самих пайничків. Сухі, здавалося б, правні норми нашого давнього права дають змогу познайомитися з духовністю наших предків та змалювати їхній духовний портрет. Тим то вони неопінене джерело знання нашої минулого не тільки для правника, чи історика, але й для цілої суспільності, зокрема — і провідної верстви. Бо тільки на підвалинах минулого можна збудувати нову кріпку будівлі сучасного і майбутнього. Тому й не дивно, що коли наші наріди в двадцятих роках цього століття „пробудилися до нового історичного й державного життя, посягнувши в своїй відродженій державній і правничій творчості по традиції давнього нашого права та по його великі пам'ятники. Не інакша мусить бути і в майбутньому. І це уявляється мені найбільш інтенсивно до нашого давнього права не тільки наших правників, оскільки тих, що мають щастя виконувати шляхетну правничу професію, як і тих, що — віримо, тимчасово — її не мають змоги виконувати; але й всього свідомого українського громадянства.

Звернути нашу увагу на нашу правничу давнину, пригадати її значення, значення традиційного національного права, що єдине виявляє його правосвідомість, спертую на його окремий світогляд — продукт вікового життя і розвитку нації, чи не почесне завдання у переповнений традицією й підходом прогуканих віків рідзвяний час? Мабуть не знайти кращої нагоди та ближчого штирою для цього.

В нашу бурхливу добу, коли право, як і віра, без діл і без меж (за право треба боротися, як за мур міста!) мертве єсть, в цю добу треба нам, більш ніж коли, плекати традицію нашого правничого минулого й пізнати великі пам'ятники нашої правничої старовини.

ВЕСЕЛИХ СВЯТ РІЗДВА ХРИСТОВОГО

— і —

ЩАСЛИВОГО НОВОГО РОКУ

— бажас —

всім членам

Бр. св. Ап. Петра і Павла,

від. 220 У. Н. Союзу

в Ілліако, Ілл.

ГРИГОРІЙ ГАРАСИМ,

секретар,

з дружиною Катериною

Михайло Островерха.

ІЗ МИНУЛИХ РОКІВ

Різдвяний спогад.

В роки 1919 і 1920 дні й хвилини великі спліталися з жалістю дійсністю. Та — були часи молоді й уперті наснажені спрагою до героїських пригод із любови до своєї землі — до України.

П'яте січня 1919 року. Ранком наша Х. Бригада УГА вирушила з містечка Тирова в напрямку Рахнів. Курінь за куренем, сотня за сотнею поволі посувалася широкими балками, розлогим українським шляхом. А липкий чорнозем, чіплявся до підшов воєлік, вичерпаних постійними бойовими походами, виснажених тифом. Курені, сотні були гірше, як іздезатовані. Ця армія, як у міку зав'язана ворогами, на сході, на півдні, на півночі зводила важкі бої за своє існування.

Але, молодість перемагала. Тут, то там вибухали сміхи, перекидки, жарту й усе це лунало під сірими, важкими хмарами, що, зависаючи, до дупі й серця сгальні.

В лісових Рахнах ми зупинилися. Дістаю наказ: крім своїх обов'язків, маю виконувати ще й обов'язки за чотир'я Лисого — начальника старшинської харчівної штабу Х. Бригади; він занедужав на лишний тиф і його залишили в ліжничку у Тирові.

Стало суєтніти. Повівав морозний вітер — і вози нашої валки проїжджали по груді, як по граніті.

А з приходом вечора відчув, що й у мене гарячка. Ясно — тиф. Говорилось тоді, що єдиний лік від тифу це — горілка. Принесли мені цього ліку, самогонки.

Ранком 6 січня, прокинувшись, я відчув іще більшу гарячку, ніж попереднього дня — лік не поміг! Проте, я встав, і дощо насили з'їв та й, виконавши свої обов'язки, пішов до старшинської харчівної, яка містилася в домі священника. Кухар Івас Завєруха сказав мені, чого йому ще треба до свят-вечері, показав те, що вже єсть у кухні, і наварив. Все я вистукав на все подивився, але, якось дуже бездушно.

Вийшовши з харчівної, зустрів я нашого начальника штабу, соти. Маринівича.

— Чи не хворий ти? — спитався він.

— Вже! — відповів я.

— Святотча вечеря буде? —

— Все готове.

— Тільки чи дадуть нам цю вечерю з'їсти? — проминив шеф штабу й пішов далі, а я й не питаючи за виснаженням: ледве волік ноги за собою.

Зовсім звечеріло. Зорі по небу мороз кресали. По людських хатах господарі вже ввечері сиділи. Дівчата додому качалась; дівчата тарахляли ложками й вестромали їх за перевесло діда, що на покуті пишався. Де-не-де нісся голий колядок. Над селом як і над усією нашою землею, лежала змора тифу й боротьби лицарів абсурду.

З РІЗДВОМ ХРИСТОВИМ

та наступним НОВИМ РОКОМ вітаю своїх спонзорів

н. С. ПАВЛІШКА та

н. Б. ЧЕРНЕНКА (Пітсбург)

Бажаю Вам з родинами весело відсвяткувати празники та бути щасливими в Новому Році.

Бог Вам віддячить за доброту до мене.

ГРИГОРІЙ БАТРАК

1249 — 4th Avenue,

Cedar Rapids, Iowa.

ВЕСЕЛИХ СВЯТ РІЗДВА ХРИСТОВОГО

— і —

ЩАСЛИВОГО НОВОГО РОКУ

— бажас —

БР. СОШ. СВ. ДУХА, від. 295 в АКРОН, ОГАНО

всім своїм членам і їх родинам, всьому українському громадянству і симпатикам У. Н. Союзу.

О. Зепко, предс.; **М. Петруха**, кас.; **В. Пулк**, секр.

ВЕСЕЛИХ СВЯТ РІЗДВА ХРИСТОВОГО

ЩАСТЯ І УСПІХУ В НОВОМУ РОЦІ

всім бувшим і теперішнім учасникам моїх місцевих і заочних курів технічного креслення, інженерам, приятелям і всім знайомим в Старому і Новому Світі

— бажас —

Інж. КОСТЬ ЦЕРКЕВИЧ

350 Grove Street,

Jersey City, N. J.

Л. Луц.

НУДНО В КАЛИНОВОМУ ГАІ...

(Про п'єсу Олександра Корнійчука).

Ще минулої зими читали ми в американській пресі, що „Калиновий гай“ Ол. Корнійчука йшов з великим успіхом на сцені московського театру. Влітку один наш часопис обіцяв надрукувати окрему статтю про цю п'єсу, але досі ми не бачили її. Та нам удалося дістати Корнійчуків твір, що був надрукований у книзі (Олександр Корнійчук: П'єси, том II, Радянський Письменник, Київ, 1950; ст. 265-342) — і тепер можемо поінформувати читачів „Свободи“ про той „Калиновий гай“, що втішався таким великим успіхом у країнах за залізною заслоною.

Читали ми цей твір без жадного упередження, бо хотіли так побачити, що там, у царстві Сталіна, принаймні такому письменникові, як Ол. Корнійчук, удасться написати такий справжній драматичний твір. Та ж цей автор належить до найлюбовішійших письменників в Україні і досі він по-своєму був тільки на сторінках літературної критики, Сучасна Україна, ч. 24).

Як не може бути жадного конфлікту між героями, то немає місця на драматичні твори, що завжди ґрунтуються на боротьбі між дієвими особами п'єси. Під пануванням Сталіна — всі люди щасливі, всі проблеми справедливо розв'язані, ніхто ні з ким не змагається, бо „батько“ і партія про всіх однаково дбають і залишається тільки єдине можливе змагання — а це змагання перемогти план праці, бути як уже не всім, то принаймні найбільшій частині героїв — Стахановцями, та дістати за працю орден Леніна.

І на цьому змаганні до переможців між колгоспниками додає Корнійчук свою п'єсу. Та цей мотив у нього не новий. Він використав його вже в кількох попередніх драмах. У п'єсі „Макар Діброва“ драматичні герої „борються“ з тим, хто не хоче зробити свою вугляну шахту першочислом. В драмі „Фронт“ партія змагає до того, щоб усунути нездібного командуючого фронтом. А в п'єсі „Приїздить у Дзвонкове“ достеменно ця сама тематика, що і в „Калиновому гаю“. Там Прокіп Ключка, бувший сержант артилерії, а пізніше член правління колгоспу, говорить так:

„Колгосп така сила в наших руках, що можна гори зрушити. Здавалось би, кожному орлом бути, а не вороною. А скільки ще у нас ворон? Скільки ще наймитського в дулах? Така злість бере“.

А в „Калиновому гаю“ головне опозиції являється Карпо Вітровий, також бувший військовик — матрос. І тут все с, щоб колгосп мів „передовий статі“ та „тільки голова колгоспу, Іван Романюк, цього не хоче бачити“. „Наш голова на передову лінію не хоче йти. Пове, але не встас. Пишається, що він передовий серед відсталих“. Інші колгоспники дістали орден Леніна, а Романюк тільки „знак пошани“.

І починається боротьба за те, щоб змусити Романюка по-ступитися. Проти Романюка виступають усі орденосці в колгоспі, між ними і його власна донька Надія, подібно, як це ми бачили вже в п'єсі „Макар Діброва“, де жінка обвинувачувала свого чоловіка в такій самій провині.

І тут автор мимовільно відкриває заслону та показує закулісsovьської бюрократії. Самі бюрократи мають „нові під черепицю хати“ і ходять „в нових костюмах“, а на їхніх піджаках орден „Вітчизняної війни“, „Знак пошани“ та „три медалі“ — але „місток перед правлінням колгоспу розвалений“ та й само правління „дуже облупилось“. Інший бюрократ „без чарки і дня пролежати не може“, а ще інший, товариш секретар, — це „бюрократ, чорнильна душа“ і опортуніст.

„Вже чотири місяці плачуть баби, пенсії за своїх чоловіків, що загинули в війні, не одержують... а папери — документи на пенсію у шафу запах“.

Українська Студентська Громада в Нью-Йорку бажає своїм членам і симпатикам

ВЕСЕЛИХ СВЯТ І ЩАСЛИВОГО НОВОГО РОКУ та закликає все українське студентство до співпраці. — Адреса УСГ: 123 2nd Avenue, New York City, N. Y., — в п'ятницю від год. 7-9 веч.

ВЕСЕЛИХ СВЯТ РІЗДВА ХРИСТОВОГО

— і —

ЩАСЛИВОГО НОВОГО РОКУ

— бажає усім —

АДВ. СТЕПАН ЯРЕМА

32 Broadway

New York, N. Y.

ВЕСЕЛИХ СВЯТ РІЗДВА ХРИСТОВОГО

— і —

ЩАСЛИВОГО НОВОГО РОКУ

— передає —

УСІМ СВОІМ ПАЦІЄНТАМ

Dr. Walter A. Petryshyn

140 EAST 54th STREET

NEW YORK 22, N. Y.

РІЗДВЯНИЙ ПРИВІТ

(Від св. Луки Євангелія 2:10-11)

З нагоди радісних Свят Різдва Христового та Нового 1952 Року, ювілейного року (століття Батьківської Церкви в Україні), Секретаріат Українського Євангеліко-Батьківського Братства висловлює найкращі побажання всьому добру та благословіння Божих усім членам Ради УСББ-ва, всім проповідникам, Українським Місійно-Біблійним Товариствам у Канаді та ЗДА, Українському Біблійному Інституту та Теологічній Коледжі в Саскатуні, керівникам та слухачам наших радіо-передач, редакторам і співпрацівникам часописів „Писанець Правди“, „Християнський Вісник“ і „Українська Нива“. Церквам нашим по цілому світові й окремим вірним у Великій Британії та дорогому багатовірному Братству нашо-му в улюбленій Україні щастливо наш пріздвний привіт, — привіт любові правди! ХРИСТОС РАДІСТЬСЯ!

ЗА СЕКРЕТАРІАТ УСББ-ва:

Пастор СТ. НИЩИК, секретар
8605 American, Detroit, Mich.

ної драми („Борис Подольск: „Партійні дресувальники і підсовєтська літературна критика“, Сучасна Україна, ч. 24).

Як не може бути жадного конфлікту між героями, то немає місця на драматичні твори, що завжди ґрунтуються на боротьбі між дієвими особами п'єси. Під пануванням Сталіна — всі люди щасливі, всі проблеми справедливо розв'язані, ніхто ні з ким не змагається, бо „батько“ і партія про всіх однаково дбають і залишається тільки єдине можливе змагання — а це змагання перемогти план праці, бути як уже не всім, то принаймні найбільшій частині героїв — Стахановцями, та дістати за працю орден Леніна.

І на цьому змаганні до переможців між колгоспниками додає Корнійчук свою п'єсу. Та цей мотив у нього не новий. Він використав його вже в кількох попередніх драмах. У п'єсі „Макар Діброва“ драматичні герої „борються“ з тим, хто не хоче зробити свою вугляну шахту першочислом. В драмі „Фронт“ партія змагає до того, щоб усунути нездібного командуючого фронтом. А в п'єсі „Приїздить у Дзвонкове“ достеменно ця сама тематика, що і в „Калиновому гаю“. Там Прокіп Ключка, бувший сержант артилерії, а пізніше член правління колгоспу, говорить так:

„Колгосп така сила в наших руках, що можна гори зрушити. Здавалось би, кожному орлом бути, а не вороною. А скільки ще у нас ворон? Скільки ще наймитського в дулах? Така злість бере“.

А в „Калиновому гаю“ головне опозиції являється Карпо Вітровий, також бувший військовик — матрос. І тут все с, щоб колгосп мів „передовий статі“ та „тільки голова колгоспу, Іван Романюк, цього не хоче бачити“. „Наш голова на передову лінію не хоче йти. Пове, але не встас. Пишається, що він передовий серед відсталих“. Інші колгоспники дістали орден Леніна, а Романюк тільки „знак пошани“.

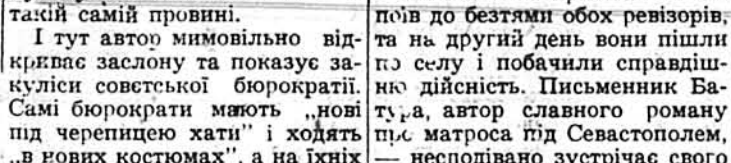
І починається боротьба за те, щоб змусити Романюка по-ступитися. Проти Романюка виступають усі орденосці в колгоспі, між ними і його власна донька Надія, подібно, як це ми бачили вже в п'єсі „Макар Діброва“, де жінка обвинувачувала свого чоловіка в такій самій провині.

І тут автор мимовільно відкриває заслону та показує закулісsovьської бюрократії. Самі бюрократи мають „нові під черепицю хати“ і ходять „в нових костюмах“, а на їхніх піджаках орден „Вітчизняної війни“, „Знак пошани“ та „три медалі“ — але „місток перед правлінням колгоспу розвалений“ та й само правління „дуже облупилось“. Інший бюрократ „без чарки і дня пролежати не може“, а ще інший, товариш секретар, — це „бюрократ, чорнильна душа“ і опортуніст.

„Вже чотири місяці плачуть баби, пенсії за своїх чоловіків, що загинули в війні, не одержують... а папери — документи на пенсію у шафу запах“.

Українська Студентська Громада в Нью-Йорку бажає своїм членам і симпатикам

ВЕСЕЛИХ СВЯТ І ЩАСЛИВОГО НОВОГО РОКУ та закликає все українське студентство до співпраці. — Адреса УСГ: 123 2nd Avenue, New York City, N. Y., — в п'ятницю від год. 7-9 веч.

ВЕСЕЛИХ СВЯТ РІЗДВА ХРИСТОВОГО

— і —

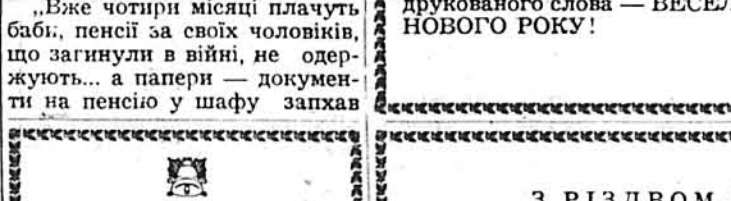
ЩАСЛИВОГО НОВОГО РОКУ

— бажає усім —

АДВ. СТЕПАН ЯРЕМА

32 Broadway

New York, N. Y.

ВЕСЕЛИХ СВЯТ РІЗДВА ХРИСТОВОГО

— і —

ЩАСЛИВОГО НОВОГО РОКУ

— передає —

УСІМ СВОІМ ПАЦІЄНТАМ

Dr. J. B. Bemko

140 EAST 54th STREET

NEW YORK 22, N. Y.

РІЗДВЯНИЙ ПРИВІТ

(Від св. Луки Євангелія 2:10-11)

З нагоди радісних Свят Різдва Христового та Нового 1952 Року, ювілейного року (століття Батьківської Церкви в Україні), Секретаріат Українського Євангеліко-Батьківського Братства висловлює найкращі побажання всьому добру та благословіння Божих усім членам Ради УСББ-ва, всім проповідникам, Українським Місійно-Біблійним Товариствам у Канаді та ЗДА, Українському Біблійному Інституту та Теологічній Коледжі в Саскатуні, керівникам та слухачам наших радіо-передач, редакторам і співпрацівникам часописів „Писанець Правди“, „Християнський Вісник“ і „Українська Нива“. Церквам нашим по цілому світові й окремим вірним у Великій Британії та дорогому багатовірному Братству нашо-му в улюбленій Україні щастливо наш пріздвний привіт, — привіт любові правди! ХРИСТОС РАДІСТЬСЯ!

ЗА СЕКРЕТАРІАТ УСББ-ва:

Пастор СТ. НИЩИК, секретар
8605 American, Detroit, Mich.

3 НОВИХ ВИДАНЬ

„Лис Мисага“, журнал сатири і гумору ч.ч. 1-4. Видас Видавництва „Спілка „Культурна Праця“, Дітройт — НЮ Йорк — Торонто. Редагує: Колегія. Головний Редактор: Едвард Козак.

Після кількомісячних літніх „вакацій“ висихає знову із свого соку „Лис Мисага“ — та й сама та почав виправляти свої герби по Америці, а навіть, по Канаді. Кого якуснить, кого полюсоче, кого розсмішить, а кому дасть приток до серйозної задуми. Хоч і головний його „офіс“ перенесений тепер до Дітройту, то в нашій Метрополії мас в свого гідного представника в особі п. Ікера. На головному „офісі“, крім „боса“, заслуженого майстра сатири і карикатури, Едварда Козака (ЕКО) сидять ще такі спеціалісти від гумору, як Дуфта-Нижанківський і З. Тарнавський. З мист-

— матроса, не знаючи, що це Вітровий. Вони закохуються в астрора роману, але коли довідалася, що герой твору — живий коло неї — вибирає такий матроса, а письменник великодушний зривається і в користь свого товариша війни — матроса. І мистар закохується в колгоспницю Василину і після перипетії — переїжджає з боку своєї сестри, що нагло заїхала до Калинового гаю —

жде на весілля з Василиною та назавжди залишається біля неї, щоб малювати „ланових і бригадирів, трактористів і комбайнерів, агрономів і вчителів“. Він „покаже новий побут і нові звичаї колгоспного села“.

Таке „щасливе закінчення“ в цьому новому творі Корнійчука. Всі герої вдоволені, навіть і Романюк. Корнійчук не намагається сатири на совєтську бюрократію, бо цього ніхто не може там зробити. Та, як видно з згаданої статті В. Подольця, автор „Калинового гаю“ є задовольнений урядовою критикою. Ця критика хотіла б мати дієві драматичні твори та одчасно кричить, що автори п'єс „наклепницьки вигадками“ перевертають „соцєстєску дійсність“ та „спотворюють“ її.

Очих протиріч такої критики ніхто не вміє розв'язати... І навіть Корнійчук посковзнувся на них...

РАДІО
УВАГА! — ШІКАГО!
Веселих Різдва св. Свят — і —
Щасливого Нового Року
бажає своїм слухачам
Нова Українська
РАДІОПРОГРАМА
Нова Укр. Радіопередача веде:
ДИТЯЧУ ПЕРЕДАЧУ
(одиноку в Америці):
Щосуботи, в год. 12:00 опівдні
НАДАЄ ВІСТІ:
Щосуботи в год. 6:30 вечір.
WCRW — 1240 Kc.
Tel. EV. 4-5348
Адреса:
RADIO, 1365 N. Hoype,
Chicago 22, Ill.

Українському Народному Союзові, Редакторам „Свободи“ і „Юкрейніс Віклі“, Редакторам „Укр. Квартальника“, Редакторам „Укр. Бюлетеню“, Адміністрації „Свободи“, всім ВП. Видавцям і Працівникам українського друкованого слова — ВЕСЕЛИХ СВЯТ ТА ЩАСЛИВОГО НОВОГО РОКУ!

бажають
ДРУКАРІ „СВОБОДИ“

З РІЗДВОМ ХРИСТОВИМ

— бажаю —

всім пацієнтам і знайомим

ВЕСЕЛИХ СВЯТ РІЗДВА ХРИСТОВОГО

— та —

ЩАСЛИВОГО НОВОГО РОКУ

Dr. J. B. Bemko

одинокий український дентист в New Jersey State

Settlers Building, 1000 Stuyvesant Ave., Union, N. J.

ЧЛЕНСТВУ О.О.Ч.С.У., ЧИТАЧАМ „ВІСНИКА“

ТА ВСІМ НАШИМ ДРУЗЬЯМ

ВЕСЕЛИХ СВЯТ РІЗДВА ХРИСТОВОГО

— та —

ЩАСЛИВОГО НОВОГО РОКУ

— бажають —

ГОЛОВНА УПРАВА О.О.Ч.С.У.

та РЕДАКЦІЯ „ВІСНИКА“

ців-малювків постійно співпрацюють з „Лисом-Мисагою“ Михайло Димитренко і Лев Сенишин (Канада). З перших чотирьох чисел помітимо, що журнал вже набрав повного розмаху, але з Новим Роком напевно осягне свою найкращу форму чого й слід побажати.
Адреса В-ва: „The Fox“, 11655 Jos. Campau, Detroit 12, Mich.

З РІЗДВОМ ХРИСТОВИМ ТА НОВИМ РОКОМ вітаємо щиро Головних Урядників Українського Народного Союзу, Редакторів і Друкарів „Свободи“ і „The Ukrainian Weekly“ та всіх наших Співпрацівників.

Осипа Гіббонс
Неоніла МерепаЛюба Лавизак
Марія Стецюк

Найщиріші побажання
ВЕСЕЛИХ СВЯТ ТА ЩАСЛИВОГО НОВОГО РОКУ
Рідні та Знайомі —
пересилають —
Д-р ЯРОСЛАВ І ХРИСТИНА ВОСВІДКИ.

З РІЗДВОМ ХРИСТОВИМ

вітає все членство

СПІЛКИ УКРАЇНСЬКОЇ МОЛОДІ АМЕРИКИ

і всю українську молодь, що на чужині і в Україні прагне волі і незалежності для своєї Батьківщини!

Головна Управа СУМА.

Високопреосвященнішого Владика Архиспископа Григорія, Православну Церковну Радю, Духовенство та Вірних Української Автокефальної Православної Церкви у всьому світі суціль — щиро вітаємо з Святим Різдва Христового. Нехай народжений Господь пошле Вам щастя, здоров'я, спокою та багатьох літ для дальшої праці на добро і розквіт нашої Матері-Церкви, та нехай осяє Сонцем своєї Правди всіх нас.

ВІРНІ УАПЦ

м. Мінеаполіс та м. Сант Пол, Мінн.

УКРАЇНСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ КЛЮБ

при 313 East 10th St. в Нью-Йорку,

що вже третій рік, по дешевим цінам, обслуговує своїх гостей а молоді пари в своїх приміщеннях на 140 осіб —

бажає —
всім своїм членам відвідувачам, прихильникам, Українському Платові, молодим парам і всьому українському громадянству
НАЙКРАЩИЙ СВЯТ РІЗДВА ХРИСТОВОГО, як рівнож повних надій, а радше певності, що в найближчі Свята народин Ісуса — ввесь український загаль святкуватиме народини молоді Вільної Самостійної Незалежної Соборної Демократичної Української Держави.

Управа Українського Національного Клубу.

ВЕСЕЛИХ СВЯТ РІЗДВА ХРИСТОВОГО

ЩАСЛИВОГО НОВОГО РОКУ

— жєлас —

Родині, приятелям, клієнтам і всьому громадянству

Дарія Кучкудіана-Кульчицька

DOROTHY'S BEAUTY SALON

433 East 9th Street

New York, N. Y.

GR. 5-7107

Для усіх Костумерів, Приятелів і Знайомих
сердечне побажання

ВЕСЕЛИХ СВЯТ РІЗДВА ХРИСТОВОГО

— та —

ЩАСЛИВОГО НОВОГО РОКУ

— бажає —

Nicholas Hladun

166 Avenue B,

New York, N. Y.

Tel. AL. 4-9755

ВЕСЕЛИХ СВЯТ РІЗДВА ХРИСТОВОГО

— та —

ЩАСЛИВОГО НОВОГО РОКУ

бажаю усім покупцям та прихильникам фірми

„ОДЕСА“

997 N. Marshall

Philadelphia 27, Pa.

Д-р БОГДАН СТАРУХ

ВЕСЕЛИХ СВЯТ І ЩАСЛИВОГО НОВОГО РОКУ

— бажає —

УКРАЇНСЬКА БУЧЕРНЯ

УСІМ УКРАЇНСЬКИМ УСТАНОВАМ ТА УСІМ НАШИМ ПОКУПЦЯМ

ВОУСНУК, LUKIV, BORTNYK

280 15th Avenue

NEWARK, N. J.

Tel.: Bielow 3-2186

644 Elizabeth Avenue

ELIZABETH, N. J.

Tel.: ELizabeth 3-4689

ЗА ЗАЛІЗНОЮ ЗАВІСОЮ

(Нотатки з совєтської преси)

„НАЙВАЖЛИВІША ТЕМА СОВЄТСЬКОЇ ЛІТЕРАТУРИ“

Од Полторацький, більшовицький спец для популяризації виконання України і доведення голови т. зв. Тарариста, поширення політичних знань в УРСР, в „Р. У.“ з 16. XI під цим заголовком помістив обширну статтю, в якій трактує основні сучасні проблеми та ідеї совєтської літератури в Україні.

ти українських совєтських письменників творити книги, в яких було б глибоко і високоцінно відображено життя індустріально-колоніального України, велич совєтського робітничого класу, першого будівника комунізму на землі.

Разом з тим Полторацький намагається показати ідеї „Полум'яний совєтський патріотизм, ненависть до ворогів, наполегливість у досягненні мети, любов і відданість партії більшовицької, величому вождю народів товаришів Сталіну“, „свідомість того, що кожна трудяща людина в нашій країні є частиною великого колективу трудящих, одним з гвинтиків величезної держави машини“, „напівблизькі говори про „друзину дружину сім'ю, патріотичну сім'ю, сім'ю „людей“, „спряти переможі, відстоїти честь і незалежність вітчизни“, „освіта, героїзм, відданість партії, свідомість того, що кожна трудяща людина в нашій країні є частиною великого колективу трудящих, одним з гвинтиків величезної держави машини“, „напівблизькі говори про „друзину дружину сім'ю, патріотичну сім'ю, сім'ю „людей“, „спряти переможі, відстоїти честь і незалежність вітчизни“, „освіта, героїзм, відданість партії, свідомість того, що кожна трудяща людина в нашій країні є частиною великого колективу трудящих, одним з гвинтиків величезної держави машини“.

совєтських провідників — наказано до останньої краплі крові оборонити доступ до Москви і як до одного вигинути. В „Р. У.“ тієї групи російських, українських, казахських і єврейських журналістів, які писали статтю під вигномим заголовком „Безсмертя“. В статті згадується імена Олександра Невського, Дмитрія Донського, Кузьми Мінина, Дмитрія Пожарського, генералів Суворова та Кутузова і... Леніна, говориться про „жогучу ненависть до ворога, святу любов до вітчизни“, апелюється до „почувань „знайомих, скривавлених садами Полтавщини“. Наводяться слова політлітературника Ключкова-Діва: „Велика Росія, а відступати нема куди. Показу Москви!“

УКРАЇНЕЦЬ-ПІЛОТ — ЖЕРТВА КАТАСТРОФИ

Лейтенант Волтер Вобак, що був один з пілотів на транспортному літаку С-47, який розбився минулої неділі в горах Аризони, є родом з Літл-Фолс, Н. І., де живуть його родичі, емігранти з Західної України. Молодий Вобак, як і його батьки, член 330 Відділу У.Н.Союзу. Разом з ним загинуло 28 осіб.

УВАГА! ПОВІДОМЛЕННЯ! УВАГА!

УКРАЇНСКА РАДІОПРОГРАМА

СТАНЦІЯ W.H.O.M. у Нью-Йорку, під керуванням П. Мельника на хвилях 1480 висілаєтьє

В НЕДІЛЮ, 6-го СІЧНЯ 1952 р., крім програмової недільної аудиторії від 7-8 год. ранку, окрему

СВ. ВЕЧІРНЮ АУДИЦІЮ

від 6 год. 6-7.30 вечора.

Слухайте нас у Святий Вечір!

Ваші інформації будуть проголошені в ранній недільній аудиторії!

„ВІДСТУПАТИ НЕМА КУДИ“

Для проповіді совєтського патріотизму чи пак російського вузького шовінізму більшовицькі виконавці 10-ти роковин „героїчного подвигу 28-ох героїв-патріотів“ (Пашілов — генерал, командир гвардійської дивізії, яка обороняла Москву в 1941 році; група 28 — відділ воїнів, яким — серед безпомічної метушли

ВІД МОЛДАВІНИ ДО ФІНА...

Сталінський лавреат А. Свєтчиков дав цікаву рецензію на новий художній фільм „Великий концерт“, випродюваний В. Стрєсовою до сценарія Я. Максимєра та діючий перелік 175-літньої діяльності московського Великого театру. Новий фільм зацікавив Свєтчиковою не його художністю, а російським імперіалістичним ідеїм, якими цілє наскрізь просякні і яких не посоромився б ніякий білогордийський

іхтіозаур на еміграції. „Понад 100 років тому, лише Свєтчиков, — композитор Верстовський та Альбєс написали урочистий пролог-кантату, що стала програмною діяльністю найстарішого російського театру“, і цитує:

„Російське! Грядуть те времена щастия! И чужоземец горделивый, смотрящий с завистью на наши знамена, вам позавидует в плодах обильных мира — и ваша современная лира, отбросив чуждый звук, — народному перу! — от толпких берегов Финляндии туманной, Кавказа грозного до облачных хребтов, от Пелюса до Каспия берегов распространится свет желаний“.

„Справділись мрії і сподівання передових російських людей!“ — резюмує Свєтчиков.

УКРАЇНСЬКИЙ АНСАМБЛЬ АКТОРІВ

Під проводом Ю. Кононіна в Нью-Йорку, Нью-Дж.

В СУВОТУ 19. СІЧНЯ 1952. (СВЯТО ПОРДАНУ)

В залі УКРАЇНСЬКОЇ ЦЕНТРАЛІ, 180 William St., Newark

Сміх—Розвага—Гумор

ВСЕ НА РОЖЕВО

Рейс в двох частинках (16 точок)

Ансамбль учасників-виконавців оркестру 25 осіб. — В програмі: веселі сьєки, сьєки, народні, пісні і танці, народні і характерні танці та актуальні куплєти.

ПОЧАТОК О 6-10 ВЕЧОРА

По закінченні вистави від 9-го вечора

ВЕЛИКА НАСТРОЄВА ЗАБАВА

До танків грас оркестра Б. Грінка.

Квитки в ціні: \$2.- і \$1.50 можна набути в Українських фірмах: „Базар“, 91 Mercer St., і „Говєрля“, 203 Springfield Ave. а в деїх відстані в касі театру від години 1-ної пополуночі.

Увага: Місця на залі нумеровані!

Динамічна сила націоналізму

(Закінчення зі сторони 2)

Кларк сам не-католик, але член епископальної церкви, зближеної до католицизму. Будучи в Австрії, ще 26 лютого 1947 р., він ось як окреслив Москву: „Слід уже вкотре покінути будь-які розмови з віроломною Москвою“. — Немає ніякого сумніву, що визначні державні мужі ЗДА пильно стежать за потенційними силами підкорених Москвою народів, а в першу чергу в Україні. Те, що звернення Воюючої України підписав перший духовник української підпільної церкви теж має своє значення.

Та це важкий факт, що в Україні, на рідних землях-діс потенційно і кінетично націоналістичний рух і його військові формации УПА в обороні Правди Христової та нації. Фальшивий та схирий гри червоного і білого москалів проти-ставляють українці і інші поневолені народи ідею правди Божої та ідею нації, ідею свободи народів і свободи людини. Призначення б. президента Гуверєра не безпричинне. Адже ж ясно, що тільки християнство і націоналізм можуть стати основою і вирішеною ідеєю-програмною силою, яка сформує сьогоднішнє обличчя світа, що готується протиставитись зогинілій морально, імперіалістичній Москві! Нехай ніхто не декларує до нудоти про демократизм, соціалізм, то що. Цим не перелічує москалів, а насправді це лише самообманна гра. Ми виразно бачили не від учора, як москалі в Кремлі і по чужинах, з Керенськими включно розбудовують московську імперію і готуються її оборонити зброєю та за принципами московського шовіністичного й атеїстичного націоналізму. Комунізм, інтернаціоналізм.

Ще в січні ц. р. „Нью Йорк Геральд Трібюн“ помістив товстим гармонтом статтю п. н. „Націоналізм“, у якій пророчили підкреслено прогресивну силу націоналізму в житті європейських народів. І саме остання заява Г. Гуверєра — це підкреслення суверенного життєствлення нації, як законної міри вигоми націоналізму.

Доба, яка переживає, незалежно від простору, це одна доба тріумфу націоналізму. Національна ідея стала поштовком кривавого спротиву підкорених Московою народів, а не соціалізм, до речі імпортований. Найменші народи змагаються сьогодні за свою національну окремішність і державну суверенність. Світ прямує до співпраці, але в площині і на базі вільних народів. Ми, українці, незалежно від усього трагізму ситуації, можемо бути певні однієї: наш нарід на правий доріг! На шляху боротьби за національну волю стоїть 300 мільйонів поневолених. З поширенням московського імперіалізму зростає та крива об'єднаний фронт визвольної боротьби. Передовий авангард у тому фронті, Україна. Не хочемо врити, щоб Америка, кермує чесь, політичним реалізмом, позбавила себе зброї в тисячу-крат сильнішої від усіх атомових бомб, бо це незначна сила християнства та націоналізму, про яку згадав вчасно колишній през. Г. Гувер.

УКРАЇНСЬНІ ПІДПРИЄМЦІ ФІЛАДЕЛФІ

бажають своїм Покупцям

Веселих Свят та Щасливого Нового Року!

УВАГА! НОВОВІДКРИТА УВАГА!

МОДЕРНА СПОЖИВЧО-ОВОЧЕВА КРАМНИЦЯ „ЗОРЯ“

960 N. Marshall St., Phila., Pa. — Phone: Walnut 2-2188

мас на складі:

- Великі споживчі артикули, ясні вироби, овочі й яриши.
- Великий вибір святкових товарів.
- У нашій крамниці прима самообслуга та приступні ціни.
- Міниміс чеки, доставляємо товар до дому та виносимо харчові пакети до Європи.

ДМИТРО БАГІАН і С-ка.

УКРАЇНСЬНІ СТУДЕНТСЬНІ ГРОМАДИ

Нью-Йорк — Нью-Йорк

ВЛАШТОВУЮТЬ

В Суботу, 12. Січня 1952 р.

ТРАДИЦІЙНИЙ МАЛАНЧИН ВЕЧІР

в прекрасних залах

CHATEAU GARDENS, 105 EAST HOUSTON ST.,

(Pig 2-гої Евемо)

NEW YORK CITY

Початок год. 10:00 ввч. Вступ \$2.-

ДОКІД ПРИЗНАЧЕНИЙ НА ДОПОМОГУ УКРАЇНСЬКОМУ СТУДЕНТСЬВУ В ЄВРОПІ-ТА НА БУДОВУ УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО ДОМУ В НЬО-ПОРКУ!

В ПРОГРАМІ: Новорічна ревія у виконанні Сцени Малих Форм „Розваги“ під мист. керівництвом В. Шапаровського. Конферансьєр В. Шапаровський. Оркестра Українського Театру В. Блаватського. Буфет у здріді ВП. Пам. — Несподіванки.

„КАРПАТИ“

Споживчий Базар

2400 W. Aspen St., Philadelphia, Pa. Tel.: ST 2-6944

Мас до набути на свят: Споживчі товари, сьєки та в консервах м'ясо, солодощі, усього роду печиво, куті, мак, гриби. Щоденно сьєка ярина. Міниміс чеки. Товари доставляють додому. Висилась споживчі послуги в країні поза ЗДА. Замовлення можна поділати телефонічно. — Діє тільки! Обслуга солідна!

ЮРІЯ АНІШК.

УВАГА! НАШІ ТРАДИЦІЙНІ СВАТА НЕВІДОМІ! ВІД НИХ ТРЕБА ПРИГОТОВИТИСЬ ДО НИХ. ПОДАЄМО ДО ЛАСКАВОГО ВІДОМА ШИРОКИМ КРУГАМ НАШИХ ПОКУПЦІВ, що Перша Споживча Крамниця НОВАКІВСЬКА (Mary's Grocery), 832 N. Marshall St., Philadelphia, Pa., Тел. Ф. MA 7-2486. 1. Мас на складі великий вибір Святкових товарів, як: мак, охмєнка, куті, антури під торг, великого роду, лакує коріння, гриби, та смачні солодощі. 2. Вєх покупця поза Філадельфією прохастє негалий прислати замовлення, щоб своєчасно ми могли вислати товари. 3. Вислємо харчові послуги поза межі ЗДА. — Низькі ціни! — Скоря та солідна обслуга!

КООПЕРАТИВА „БАЗАР“

822-823 N. Franklin St., Philadelphia 23, Pa. Tel. WA 2-2251

веде власне виробництво:

- українського народного мистецтва
- народних строїв, чоловічих і жіночих
- українських церковних ризів.

АЛЕНТАВН, ПА., І ОКОЛИЦЯ!

УКРАЇНСЬКИЙ МУЖЕСЬКИЙ ХОР В LEHIGH VALLEY

— улаштує: —

ДВА РАДІОВІ КОНЦЕРТИ РІЗДВЯНИХ КОЛЯД

В НЕДІЛЮ (СВЯТОГО ВЕЧОРА) через станцію WAEB в години 11:00—11:30 ввчорі, та

В ПОНЕДІЛОК (РІЗДВА ХРИСТОВОГО) від 2:30 до 3:00 год. пополуночі через станцію WKAR, під диригентурою Вн. п. проф. Олексія Дідуха.

Шановні Громадяни! Цей хор, який складається з найдобриших співаків, з американсько-роджених українців, трудиться й плекає та прославляє Матір Україну українською піснєю майже три роки. Через цей час він здобув собі широку популярність серед свого й чужого громадянства і тим самим заслуговує на пильну й масову увагу в часі передачі цих прекрасних і милозвучних українських коляд, щоб ми відчували побожного й торжественного натхнення Різдва Христового, та раз і на завісді запанував між нами і в цілому світі спокій та братня любов.

ХРИСТОС РАЖДАЄТЬСЯ! Заряд Хору.

„НАДІЯ“

621 West Columbia Ave (Cor. Marshall St.) — Philadelphia Tel.: ST 2-2866

харчевими й молочними продуктами, у спеціальному святковому виборі товарів.

Принимамо святкові замовлення на власного виробу: шинки, ковбаси, солоні сьєки.

„Надія“ напевно задовольнить і повні Ваші бажання та доставить Вам товар до дому. — Заходьте та переконайтесь! С. БЕРНАДІН

„БРОДИ“

СПОЖИВЧИЙ БАЗАР

Pig 3-тої і Свєт вулиці у Філадельфії

Tel.: MA 7-0559

Поручас у великому виборі Святкові товари, як: Куті, мак, повила, порожки до печення, усього роду коріння і т. п. Ялини та прикраси на деревці.

Імпортовані з Європи шинки, гриби, цукорки та інші товари. Товар доставляємо власним авто-дом додому.

Батончик—Сохор.

Усім відомо, що:

ФІРМА ГОЛОВАТІЙ

— це одніє українська крамниця, де можна набути товари найкращих фірм, а це: меблі до спальні, ідальні та кухні. Машини до прання, газоні й електричні печі, General Electric холодильні (рефрижератори), найкращих марок радіоприймачі та телевізійні апарати та інше устаткування для прикраси Вашого культурного дому.

Ціни приступні, товар на довгі сплати.

Адреса: 329 W. GIRARD AVE., Phila. 23, Pa. Tel.: ST. 4-2056

ВЖЕ ВИПШОВ З ДРУКУ І ПРОДАЄТЬСЯ Ч. 1.

„ЛІТЕРАТУРНО-НАУКОВИЙ ЗБІРНИК“

„ЛІТЕРАТУРНО-НАУКОВИЙ ЗБІРНИК“ видає Вільна Українська Академія Наук в США з метою дати громадянству образ теперішнього стану літератури, науки й мистецтва поза межами України.

В першому числі „Літературно-Наукового Збірника“ надруковано такі твори письменників, науковців і мистців: Леонід Лиман, Діоніс Гумєна, Емма Андієвська, О. Веретєнко, Свєтослав Гордієвський, Улас Самчук, Ю. Тищенко-Сірий, Юрій Шерех, Бруно Гєд, Свєт Олександр, Михайло Вєтухін, Олександр Оболонін, Дмитро Чижєвський, Петро Голубєнко, Свєт Пилип, Осєп Грінєк, Гєр Сєвєцький, Іван Кошєлєвєць, В. Карпова, Володимир Дєрєженко й інші.

Відділ рецензій, нотаток і хроніки подає інформації про культурне життя в Україні та на еміграції. Окремих виданнями подіє портрети Д. Бортнянського і В. Канїста. Обладнання роботи Художника Я. Гніздовського.

„Літературно-Науковий Збірник“ має 304 сторінки і коштує 2. дол.

Замовлення просимо надіслати на адресу:

UKRAINIAN FREE ACADEMY OF ARTS & SCIENCES IN THE U.S., Inc. 16 East 23rd Street, New York, N. Y.

Книгарням і копюпторам відповідний опуст.

УКРАЇНСЬКИЙ ПІДПРИЄМЦІ ФІЛАДЕЛФІ

бажають своїм Покупцям

Веселих Свят та Щасливого Нового Року!

УВАГА! НОВОВІДКРИТА УВАГА!

МОДЕРНА СПОЖИВЧО-ОВОЧЕВА КРАМНИЦЯ „ЗОРЯ“

960 N. Marshall St., Phila., Pa. — Phone: Walnut 2-2188

мас на складі:

- Великі споживчі артикули, ясні вироби, овочі й яриши.
- Великий вибір святкових товарів.
- У нашій крамниці прима самообслуга та приступні ціни.
- Міниміс чеки, доставляємо товар до дому та виносимо харчові пакети до Європи.

ДМИТРО БАГІАН і С-ка.

УКРАЇНСЬКИЙ ПІДПРИЄМЦІ ФІЛАДЕЛФІ

бажають своїм Покупцям

Веселих Свят та Щасливого Нового Року!

УВАГА! НОВОВІДКРИТА УВАГА!

МОДЕРНА СПОЖИВЧО-ОВОЧЕВА КРАМНИЦЯ „ЗОРЯ“

960 N. Marshall St., Phila., Pa. — Phone: Walnut 2-2188

мас на складі:

- Великі споживчі артикули, ясні вироби, овочі й яриши.
- Великий вибір святкових товарів.
- У нашій крамниці прима самообслуга та приступні ціни.
- Міниміс чеки, доставляємо товар до дому та виносимо харчові пакети до Європи.

ДМИТРО БАГІАН і С-ка.

Багато радості й частя в день Різдва Христового — бажамо —

усім члєнцям і члєнам та всім прихильникам

УКРАЇНСЬКОГО БАНКУ В НЬО-АРКУ

ВЕСЕЛИХ І ШАСЛИВИХ СВЯТ ХРИСТОС РАЖДАЄТЬСЯ!

У РЯД

Американсько-Української Шаднїчої й Позичкової Сплїки

ХРИСТОС РАЖДАЄТЬСЯ!

ВЕСЕЛИХ СВЯТ І ШАСЛИВОГО НОВОГО РОКУ

ВСІМ СВОІМ ПОКУПЦЯМ, СИМПАТИКАМ І ЗНАКОМИМ

— бажас —

УКРАЇНСКА КРАМНИЦЯ

„БАЗАР“

91 Mercer Str., (pir Springfield Ave) NEWARK — НЬО-АРК

ROSE HILL MEMORIALS

184 UNION AVENUE IRVINGTON, N. J.

ESsex 2-0468

S. ZELINSKY PHILIP CHUY

Wish to Extend a

MERRY CHRISTMAS and A HAPPY NEW YEAR

to their Customers, Friends and All of Our Ukrainian People.

УВАГА! ШКАТО, ІЛІ! УВАГА!

УКР-АМЕРІК. КООПЕРАТИВНЕ Т-ВО „САМОДОПОМОГА“

(Товариство Опіки над Молодістю) в ШКАТО

мас шану запросити Українську Громаду Міста Шкаго на

ТРАДИЦІЙНИЙ МАЛАНЧИН ВЕЧІР

що відбудеться:

В СУВОТУ, 12. СІЧНЯ (JANUARY 12) 1952 Р.

в LION'S BALLROOM, 4306 W. NORTH AVE., CHICAGO, ILL.

Початок год. 9:00 ввчорі. Вступ \$1.50.

Аранжер: п. д-р Роман Барановський. — Буфет у заріді пам. Чистий дохід на українську націоніу осєлю в Раундлєйк. Комітет.

Вєм Члєнам Товариства та Добродіям і Прихильникам нашої володі радєний Свєт Різдва Христового та Щасливого Нового Року — бажас

Управа Товариства.

ВЕСЕЛИХ СВЯТ РІЗДВА ХРИСТОВОГО

— і —

ЩАСЛИВОГО НОВОГО РОКУ

— перєсилає —

усім своїм покупцям

Maple Coal & Coke Co

Ф. КУДІЛАК, влас.

72-74 BOX STREET, BROOKLYN, N. Y.

Бажамо

ВЕСЕЛИХ СВЯТ І ШАСЛИВОГО НОВОГО РОКУ

рідним, друзам, знайомим і члєнам.

Замість окремих побажань складаємо тєст на „Рідну Школу“ в Нью-Гейвен, Конн. По \$5 зловисли: А. Борєв, УКА Відділ Нью-Гейвен, Відділ 414 УНС ім. през. Волшівска; по \$2. Антонієв, Берєв, Голубович, Кришєвський, Жарєвський, Стрильєвський, Трєшєвський, Шматє; по \$1. Бойки, Вєсєлих, Гєлєвський, Гутєвський, Д. М. Грінєки, Я. Грінєкова, Гєлєвський, Гинє, Гєлєвський, Дєрєжєвський, Іванєв, Кєбєлєв, Кєлєвський, Кєлєвський, Лєвєвський, Лєвєвський, Лєвєвський, Марков, Матєвський, Мєлєвський, І. Т. Попєлє, О. Я. Попєлє, Пєлєвський, Рєдєвський, Сєлєвський, Сєлєвський, Тєлєвський, Янєвський, Чєлєвський, Чєлєвський, Фєлєвський, Юрєвський; по \$0.50: ІО. Грінєк, Кухнєй. — Нью-Гейвен, 5. сїчня 1952

ФІЛІЯ УКР. КОНІГ. КОМІТЕТУ АМЕРИКИ В ДІТРОПТІ

— засилас —

вєім Організаціям, що з нею на протязі року співпрацювали, своїм Члєнам і їх рідним та вєсєму укр. народові в Україні і поза її межами щирий привіт та сердєчні побажання

ВЕСЕЛИХ СВЯТ та ЩАСЛИВОГО НОВОГО РОКУ

За Управу Філії Укр. К. К. А.:

Франко Гузієв, прєсєдєсїтє; д-р Михайло Дужий, заст.; Іван Ванук, фін. секр.; Сотник Філіп, рек. секр. Петро Федєк, касєр.

З РІЗДВОМ ХРИСТОВИМ І НОВИМ РОКОМ

— перєсилає —

Дорогим Рідним в Україні, любому Синові Лєсєвєк в Нью-Гейвен, усім Приятєлям в ЗДА, Європі і поза її межами — найсердєчніші привітання і побажання —

ХРИСТОС РАЖДАЄТЬСЯ!

МИХАЙЛО ЛЬКІВ.

